

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNÍT

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT

Mgr.Marta Vondráková

Pracovné listy k predmetu

„ Rómska rozprávka „

Druhá časť

Romaňi paramisi 2. ktor

2014

Vydavateľ:	Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11, 850 01 Bratislava
Autor UZ:	Mgr.MartaVendráková
Kontakt na autora UZ:	Základná škola,Kluknava 43, martavendrakova@post.sk Pracovné listy k predmetu
Názov:	„Rómska rozprávka,, Druhá časť
Rok vytvorenia:	2014
Oponentský posudok vypracoval:	Mgr. Marcel Hudák
Preklad:	PhDr.František Godla

ISBN 978-80-565-1276-8

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunit. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:

1. Popoluška
2. Kráska a zvierá
3. Cisárovo nové šaty
4. Ako išlo vajce na vandrošku
5. Janko Polienko
6. Kocúr v čižmách
7. O psíčkovi a mačičke
8. Na zopakovanie v závere školského roka

Popoluška

Bola raz jedna sirôtka a nemala nikoho, len neboráka otca horára, lebo jej chudinka matka zomrela. Teraz bola biedna, ale keď sa otec onedlho oženil, bola ešte biednejšia. Macocha mala tiež dcéru v tých rokoch ako naša sirota a obe boli mrchavé, zle jej robili, ako len vedeli. Sirota bola krásna ako jarná ruža, a to najmä macoche oči klalo, lebo jej dcéra bola mrzká. Od zlosti začala vymýšľať, ako by jej len ublížila.

Raz v sobotu bola veľká hostina a všetky dievčatá sa ta poberali, len macocha nechcela sirotu pustiť, že čo by ona tam robila, aby vraj len doma ostala.

- Ani sa mi nepohneš odtiaľto, ty Popoluša, veď by si mi len na hanbu bola, – hundrala macocha. – A všetko mi poriadíš a ešte čo ti dám, urobíš!

Tu vezme mericu hrachu a mericu šošovice, vysype na hromadu, zmieša a káže jej, aby to pekne čisto prebrala, kým sa vrátia, lebo inak bude zle.

Macocha s dcérou sa vyfintili, ako vedeli, a odišli. Popoluške bolo smutno, nevedela si rady s toľkou hľbou miešanky a dala sa do plaču. Vtom ju počuli dva holúbky. Prileteli na oblok, zaľobkali a spýtali sa jej:

- Čože tak plačeš, Popoluška?

- Ach, – povie ona, – macocha ma nepustila na tanec, a dala mi ešte túto miešanku rozobrať na čisto, aby ani zrnko šošovice v hrachu nezostalo. Ja to nemožem tak chytro spraviť a macocha ma zbije, keď sa vráti.

- Neboj sa, dievčička, – povedia tie holúbky, – ale počuj, čo ti povieme. Donesieme ti oriešok, ty si ho otvor, nájdeš v ňom šaty, oblečieš sa do nich a choď na tanec! My ti zatiaľ všetko popreberáme. Aleže nepovedz nikomu, kto si, odkiaľ si! Keby ťa macocha alebo sestra chválili, nedaj sa im do známosti, ale utekaj domov, prv ako pôjdu ony.

Dievča sa im poďakovalo a poslúchlo. Vytiahlo z orieška šaty biele ako ľalia, oblieklo sa a bežalo. Všetci sa už veselili, tancovali, ba aj sám mladý knieža prišiel na tanec.

Ako sa ukázala Popoluška, knieža ju hneď pojal do tanca a viac z nej oka nespustil, iba s ňou sa zvítal. Len to ho mrzelo, že nechcela povedať, kto je, odkiaľ je. Tancovali skoro do svitu, ale nad ránom sa Popoluška vykradla von a hybaj! bežala domov.

Pribehla domov a tu už všetko bolo na mieste, hrach a šošovica prebraná. Holúbky vzali len šaty v orieškovej škrupine a už odleteli, ktovie, kam sa podeli. Ledva sa im Popoluška stačila poďakovať.

Zanedlho prišla i macocha a sestra a tu sa mala Popoluška čo napočúvať o akomsi neznámom utešenom dievčati, čo sa nielen všetkým, ale aj samému kniežaťu tak zapáčilo, že s druhou ani tancovať nechcel.

Od toho tanca nemal knieža pokoja, čo len vždy o tom rozmýšľal, ako by tú neznámu našiel.

Čoskoro bola zase hostina a knieža sa len ta zberal. Macocha i jej dcéra sa ešte väčšmi vyfintili, na tanec sa brali, a keď sa naň pýtala aj Popoluška, okríkla ju macocha:

- Veď ti ja dám, ty škrata! Doma budeš sedieť, ani sa nepohneš od pece. Za takú ohyzdu by som sa musela len hanbiť!

Potom vzala mericu prosa a mericu maku, dobre to všetko zmiešala, vysypala na stôl a povie Popoluške:

- Toto mi preberieš, kým sa vrátim, lebo ti bude beda!

Všetci odišli, len biedna sirota zostala doma plakať. Zle sa jej preberalo, nuž dala sa do plaču a zaľnkala:

- Ach, mat' moja, mat' moja, čože si ja počnem!

Nestačila to ani vyriečiť, už sedeli na obluku holúbky.

Popoluška sa veľmi zaradovala, keď ich zase zazrela, otvorila im oblok a holúbky jej poznove doniesli orech a v ňom ešte krajšie šaty ako minule.

Naradovaná Popoluška vezme šaty, oblečie sa. Radosť bola na ňu pozrieť. Ak bola po prvý raz krásna, teraz bola ešte krajšia. Keď sa zjavila na hostine, všetci sa iba na ňu dívali a knieža z nej oka nespustil. Ani teraz mu nechcela prezradiť, kto je, odkiaľ je, a nad ránom sa mu chytro vyšmykla a hybaj! domov. Tam sa do starých šiat preobliekla, holúbkom, čo zatiaľ pekne-rúče mak od prosa popreberali, sa poďakovala, a ledva holúbky odleteli, už tu bola macocha s dcérou.

- Či si popreberala? – opytuje sa jej hneď.

- Popreberala.

Stará sa čudovala, ako to mohla tak chytro urobiť, ale nepovedala nič, len začala tú krásnu tanečnicu chváliť.

Knieža bol smutný-neveselý, že sa nemohol nič dozvedieť o tej peknej dievke. ‘Ale, po treťi raz mi už veru neujde,’ pomyslel si.

Na tretiu sobotu, keď bola hostina, macocha kázala Popoluške doma zastať, vzala mericu múky, mericu popola, zmiešala všetko do kopy a naručila jej to na čisto prebrať, kým sa nevráti.

‘Veď ty teraz neujdeš mojej metle,’ pomyslela si macocha a odišla. Smutná Popoluška už iba holúbky vyčakúvala, lebo vedela, že by sama múku od popola nemohla oddeliť.

A holúbky, veru, aj prišli a doniesli ešte krajšie šaty ako dosiaľ. Celá sa v nich naša Popoluška ligotala. Holúbky jej zase prikázali, aby nikomu nezradila, kto je, odkiaľ je a žeby ešte pred macochou prišla domov.

Ako prišla Popoluška na tanec, knieža sa len okolo nej mal. Ale darmo ju z očí nespustil, Popoluška sa mu nad ránom stratila a hybaj! bežala domov. Lenže knieža figliar dal predo dvere smoly vyliat’ a na tú smolu sa prilepila Popoluškina črievička. Čo mala chúďa robiť? Nechala ju tam a bežala ďalej, aby ju len macocha nezastihla. Chytro sa preobliekla, holúbkom poďakovala a už tu bola aj macocha.

- Či si všetko prebrala? – skríkla hneď odo dverí.

- Prebrala, – riekla Popoluška ticho.

Darmo sa pajedila macocha, robota bola krásne porobená. Nuž o chvíľu začne rozprávať, čo sa prihodilo tej peknej paničke, ktorá ustavične s kniežaťom tancovala.

Kto bol radšej ako knieža, keď našiel črievičku? Hneď poslal svojich najvernejších vojakov po okolitých zámkoch hľadať dievčinu, ktorá tú črievičku stratila. Keď nič nenašli, pobrali sa hľadať po dedine z domu do domu, ale nikde nenašli dievča, čo by mohlo obuť stratenú črievičku. Všade pochodili, ale darmo, až naostatok prišli aj k nášmu horárovi a spytujú sa macochy, či má dievčence.

- Mám, jednu, – odpovie táto, lebo pred chvíľou Popolušku na pôjd pod koryto schovala, aby ju vojaci nevideli.

Vojaci hneď kážu privliecť macochinu dievku, žeby si obula tú črievicu. Keď macocha videla, že je črievica maličká, odrezala chytro v kuchyni dcére kus päťy, zalepila jej ju masťou zo živého striebra, obviazala a potom dcéru priviedla. Vojaci probujú a hľa! dcéra topánku horko-ťažko obula. Nevidelo sa im, že majú takú špatu zaviesť kniežaťu, ale čože mali robiť? Topánku obula a matka dievku hneď vystrojila, nuž museli ju vziať.

Popoluška zatiaľ na pôjde pod korytom žalostne plakala. Keď ju počul kohútik, zaletel do pitvora a zakikiríkal:

- Pekné dievča pod korytom a pľuhavé v črievici!

Stará ho hneď vyhánala:

- Tento kohútisko mi vždy toto kričí! Heš von, heš!

Vojaci sa divili, čo to za kohúta má, ale stará ich ošudila:

- Ach, veď to mu chlapci jazyk podrezali a naučili ho iba toto kričať.

Keď viedli macochinu dcéru do koča, kohút zase zakričal:

- Pekné dievča pod korytom a pľuhavé v črievici!

Predsa sa im to čudným zdalo, zastali a kohút zase svoje nôti:

- Pekné dievča pod korytom a pľuhavé v črievici!

Vojaci už nebrali vec na žart.

- A kdeže máte to koryto? – spýtali sa dievky. A tá vyhrkla:

- Nuž kdeže by bolo? Na povale.

Darmo tajila macocha, že koryto nemá, lebo sa jej rozštiepilo, vojaci hneď vybehli na povalu, vidia tam koryto, zdvihnú ho a nájdu pod ním uplakané dievča. Naskutku macochinmu dievčaťu topánku vyzuli a krásnej Popoluške ju obuli.

Ako tú špatu vyzuli, vidia, že pod obvázom má kus päty odrezanej a od bolesti na raty kričí. Ale Popoluške bola črievička ako uliata.

- No, – vravia vojaci, – ty si tá, ktorú náš pán hľadá, a nie iná.

Darmo sa macocha durdila ako morka, Popolušku zaviezli do zámku a knieža hneď vystrojil svadbu a veselie.

Aj otca pojala Popoluška do zámku a tam si všetci šťastne žili a bolo im dobre.

E Popoluška

Sas jekh sirotkica, so la na sas ňiko, ča čore dades, so sas vešutuno, bo lakeria o čori daj muľas. Akana sas čorori, no sar lakero dad pale il'as romňa, sas mek čororeder. The lakera macocha sas čhaj so sas ajsi phuri sar the amari sirotkica u so duj džehna sas but rosna, na lačhes lake kerenas, sar ča džanenas. E sirotkica sas šukar sar jekh ruža jarone u oda lakera macochake na sas pre kedva, bo lakeri čhaj šukar na sas šukar, al'e džungipen. Avka e macocha choľatar peske avcri gondoľinelas so lake rosno te kerel, sar la te dukhavel. Jekhvar sombatone sas bari hoscina u savore čhajora pes odoj kisitinenas, no e macocha la sirotkica nakamelas odoj te mukel, hoj la nane so odoj te kerel, kaj ča me šukares bešel peske khere.

- Añi tut adari načalaveha tu Popolušo, se odoj ča pre ladžate mange aveha dudrinelas e macocha.- U savoro mange adaj kereha sar kempel, u mek oda so tuke phenava, šukares the žužes kereha! "U il'as jekh gono boršos, the jekh gono šošovica u oda avri čhid'as pre jekh kopa u phend'as lake, kaj oda žužes te prekidkerel u dži kana avena pal e hostina, bo te na, akor na ela mištes !

E macocha peskera čhaha pes šukares opre urde u odgele. La Popoluškake na sas lošanes, u nadžanelas so te kerel ola bara kopaha si lake e macocha avri čhid'a pre phuv u chudñas te rovel. Andro oda la šunde o duj holubki. Hurñisa'ile ki e blaka, le zobakenca marenas pre blaka u phučenass latar: - so avka rovers, Popoluško ? – Ach phenel oj, - e macocha man namuk'as te khelel u diñas mange te kerel adi but'i, adi boršos. Avka sigo oda nadžanava te kerel u avka sar e macocha avela pale, marela man.

– Madara čhajorije, - phende lake o holubki, no šun so tuke phenaha. Anaha tucker pendechoro, sar les phundraveha, arakheha andre šukar gada, uri pre peste u dža pro khel'iben ! Amen dži ako tiri but'i keraha. Ča ñikasko ma phen ko sal, the khatar sal ! Te tut e macocha the lakeri čhaj ašarena, ma de tut lenge te prindžarel, ča sigo denaš pale khere, te aves khere sigeder sar e macocha.

E čhaj lenge pal'ikerd'as u šund'as len. Andal o pendechoro cirdñas avri o gada parne sar e l'af'ija, urd'as len u imar denašelas te khelel. Savore imar khelenas, sas lošane, the o terno raj av'as te khelel.

Sar pes sikađ'as e Popoluška, maj la il'as te khelel u buter imar pal late o jakha namuk'as, ča laha khelelas. Ča na sas leske pre kedva, kaj nakamel leske te phenel ko hiñi, the khatar hiñi. Khelenas dži sikh tosara no maj pes avri našad'as u imar denašelas khere.

Sar dogel'as khere, imar savoro sas pro peskero than, o boršos the e šošovica sas prekidle. O holubki ča ile o gada andro pendeč u imar hurñisa'ile u ko džanel kaj odgele. Ča so lenge pal'ikerd'as. Maj imar av'as khere the e macocha the e phen u chudne te vakerelel pal varesavi naprind'ard'i, savi na ča savorenge, al'e the le korkore raske sas avka pre kedva, hoj avraha te khelel nakamelas.

Ole khel'ibnastar ole rajes na sas smirom, ča pre late gondol'inelas, sar la te arakhel. Pregel'as charno vacht /idejos/ u pale sas hostina u o baro raj pes pro oda kidelas. The e macocha le prosoha u aver kono le peskera čhaha pes kidenas pro khel'iben, mek sa buter pes upre urde, u te kam'as te džal lenca, akor e macocha pale pre late vičind'a:

- Sem me tut da, tu džungal'ije ! Khere bešeha paš o bov ! Vaš ajsi džungipen nakamav pes te ladžal ! Pal'is il'as jekh gono le prosoha u aver le makoha, savoro oda avri čhid'as pro skamind u la Popoluškake phend'as: - „Ada mange prekideha dži

kana na avaha khere, bo te na, akor dikheha !“ Savore odgele, ča e čori sirotkica ačhil'as rovindos khere. Rosnones pes lake prekidelas, chudñas te rovel:- "Ach daje miri, daje miri so ča me kerava !"

Mek añi oda nadophend'as, imar o holubkici bešenass pre blakica. E Popoluška sas lošañi sar len dikhl'as, phundrađ'as lenge e blakica u o holubkici lake pale ande o pendeč u andro pendeč mek sa šukareder gada sar jekhtovar.

Lošani Popoluška lel o gada, urel pes. O jakha pre late šaj mukes, ajsi hiñi šukar. Te jekhtovar sas šukar, akana hiñi mek šukareder. Sar pes sikađ'as pre hostina, savore ča pre late dikhenas u o baro raj pal late o jakha tele na mukhl'as. Añi akana nakamelas te phenel ko

hiñi, the khatar hiñi u pre tosaraste pes avri naš'ila u dža ! khere.

Odoj pes andro purane gada urd'as, le holubkenge so vaš lake žužarde o makos le prostar šukares pal'ikerd'as a so ča o hulubki urnalinde, imar adaj sas e macocha peskera čhaha.

No ta so, prekidkerd'al - phučelas latar maj.

- Prekidlom. E phuri pes čudal'ind'as, sar šaj oda avka sig kerd'as, no naphend'as nič, ča chudña ola šukara khelutña but te ašarel. O baro raj sas banatošno-na lošano, kaj pes naš'i dodžan'as pal odi šukar čhaj. "No pro tritovar mange bizo nadenašela ", gondo'ind'as peske. No pro trito sombat, sar sas pale hoscina e macocha phend'as la Popoluškake, kaj te ačhel khere, il'as jekh gono aro the jekh gono popelos, sčhid'a jekhetane pre jekh kopa u phed'as lake oda te žužores te prekidel. dži kana na avela pale.

"Se tu nadenašeha mira metlake", gondo'ind'as peske e macocha u gel'as. E smutno Popoluška ča le holubken avri užarelas, bo džanelas hoj oj korkori o aro le popelostar nadžanela te ulavel pašal peste. No o holubki avle u ande mek sa šukareder gada, sar dži akana. Igisno andro ola gada pes bliskinelas. O holubki pale lake phende hoj ñikaske te naphenel ko hiñi, the khatar hiñi u kaj te avel sigeder sar e macocha.

Sar e Popoluška av'as te khelel, o baro raj imar sas pašal late. No hijaba la pal o jakha namukhl'as, e Popoluška leske pre tosaraste naš'ilas u dža ! denašelas khere. No baro raj pherasuno diñas anglo vudar avri te čhorel riciñi u pre odi riciñi pes andre chudñas la Popoluškakeri kamaš'ori. So kam'as čori čhaj te kerel ? Mukl'as la odoy u denašelas dureder, hoj la e macocha te na dikhel. Sig pes preurd'as, le holubkenge pal'ikerd'as, u imar odoy sas e macocha.

Savoro prekidnal ? - vičind'al pašal o vudar.

Prekidlom, - phend'as e Popoluška. Hijaba chol'isa'ol'as e macocha, e but'i sas šukares kerd'i. No pal charno idejos chudel te vakerel so pes ačhi'la ola šukara rañorake, so khelelas le bare rajeha.

Ko sas lošaneder sar o baro raj, sar arakhl'as e kamaš'lica ? Maj bičhad'as peskere maj pašeder slugad'en kaj te džan te rodel andro paše burki ola čha, so našad'as e kamaš'lica. Sar nič na arakhle, chudne te rodel pal o gava, kher kherestar, no ñikhaj na arakhle čha, so šaj urd'as našad'i kamaš'li. Savoro predikhle, no hijaba, pro agor avle ki o amaro vešutno manuš u phučen la macochatar, či la hin čhaja.

- "Hin man jekh " - phend'as, bo imar sigeder angla lende garud'as la Popoluška pro pados, , kajo slugad'a la te na dikhen.tele balañi, te la o slugad'a nadikhen. O slugad'a maj dine te anel la macochakra čha, hoj te urel odi kamaš'lica. Sar e macocha dikhl'as hoj e kamaš'lica hiñi cikñi, andre kuchña čhind'as la čhake la petatar, zamakh'a lake žiroha le džide rupestar, andre phand'as u avka la and'as. O slugad'a e kamaš'lica probal'inen u so dikhen ! e čhaj odi kamaš'li phares, ale urd'as la. Nadikhelas pes lenge, kaj ajsa džngal'a kamen te anel peskere rjeske, no so šaj kerde ? E kamaš'li urd'as u e daj la maj avri kisitind'as, avka la musaj sas te lel. E Popoluškaperdal oda idejos pro pados tele balañi žal'aha .rovelas. Sar la šund'as o kohutocis, hurñisa'il'as andre pitvora u kikirikind'as:

- "Šukar čhaj tele balsñi u e džungal'i andre kamaš'lica !"

E phuri les maj avri tradelas. - "Ada kohutos mange sakovar ada vičinel ! Heš dža avri, Heš !"

O slugađ'a pes čudaŕinenas, savo kohutos la hin, no e phuri len ča dureder diŕiňarelas: - !
"Ach, se oda o čhave leske e čhib podčhinde u sikhade les oda te vičinkerel. Sar lenas la macochakra čha andre kočija, o kohutos vičind'as:

- "Šukar čhaj tele balaňi, e džungali andre kamaš'ŕi."

O slugađ'a imar oda na lenas sar pheras.

- Kaj hin tumen odi balaňi ? - phučle ls čhatar. U olatar avri chučil'as :

No kaj elas ? Pro pados.

Hijaba e macocha tagadinelas, hoj la balaňi ŕisavi nane, bo pes lake e balaňi pharađ'as, o slugađ'a gele upre pro pados, dikhle odoj e balaňi, vazdne la u dikhen tele balaňi andre rund'i čhajori. Avka la macochakra čhake r kamaš'li thode tele u la šukarake Popoluškake la opre urde.

Sar la macochakra čhake thode e kamaš'ŕi tele, dikhle hoj tel o andre phand'ŕipen la hin kotor la petatar tele čhindo u dukhatar pro rati vičinel. No la Popoluškake e kamaš'ŕica peľas šukares pro lakero pindro.

-No - phende o slugađ'a, - tu sal odi, sava amaro raj rodel, na aver !

Hijaba e macocha choŕisaŕolas sar e puľka. La Popoluška ile andro burkos u o raj maj diňas te kerel baro bijav. The le dades e Popoluška iľas andro burkos u odoj savore bachtēs dživenas u sas lenge mištes.

Kráska a zvier

Kedysi dávno žil jeden bohatý obchodník, ktorý mal tri dcéry. Všetky boli veľmi krásne, ale všetci najviac obdivovali tú najmladšiu, pretože bola nielen krásna ale aj neobyčajne pôvabná a nesmierne láskavá. Od malička jej všetci vraveli “Krásne dieťa” a meno “Kráska” jej zostalo.

Jej sestry boli namyslené a lenivé. Každý večer chodili na ples a posmievali sa svojej najmladšej sestre, ktorá radšej zostávala s otcom a čítala si, alebo hrala na spinet.

Jedného dňa sa začala obchodníkovi lepiť smola na päty, nuž snažil sa vysvetliť svojim dcéram, že budú musieť žiť na dedine a živiť sa prácou na poli. Kráska si na nový život ľahko zvykla. Musela skoro ráno vstávať a pracovať do úmoru, ale na dobrej nálade jej to nijako neubralo. Jej sestry sa však nudili a celé dni horekovali.

Jedného dňa sa otec vydal za obchodmi s nádejou, že znova získa bohatstvo. Bolo už tma a na spiatočnej ceste stratil v lese cestu. V diaľke uvidel svetlo, tak sa pobral za ním. Došiel až k nádherne osvetlenému zámku. Zaklopal na bránu, ale nikto mu neotváral. Vošiel do zámku a v jednej miestnosti uvidel bohato prestretý stôl, ale iba pre jedného. Niekoľkokrát volal, ale nikto mu neodpovedal. Keď že mal ukrutný hlad, pustil sa s chuťou do jedla.

Keď sa kráľovsky najedol, začal sa prechádzať po prekrásne zariadených komnatách. V tichu záhadného paláca sa ozývali iba jeho kroky. Nakoniec vstúpil do jednej z komnát, a pretože bol vyčerpaný, ľahol si do mäkkej postele a zaspal.

Druhý deň ráno sa vrátil do jedálne, kde boli pripravené raňajky, ale opäť iba s jedným príborom. V duchu si vravel, že láskavosť, akej sa mu tu dostáva, je určite kúzlom nejakej víly, ktorej sa ho ulútilo, keď ho stretlo toľké nešťastie. Keď vychádzal zo zámku, chcel vyskočiť na koňa, ale uvidel pred sebou ker ruží a spomenul si, že tie má jeho Kráska najradšej.

Odtrhol dve najkrajšie, ale vtom zaburácal hrom tak silno, až sa vyľakal. Zbadal strašného Zvera, ktorý sa k nemu blížil a počul, ako ho kára prísny hlasom:

- “Prijal som vás na svojom zámku a pohostil som vás ako princa. Namiesto vďaka mi kradnete tie najkrajšie ruže. To je trúfalosť, ktorá zasluhuje najprísnejší trest a tým môže byť len smrť!”

Neborák obchodník sa vrhol na kolena a úpenlivo prosil Zvera, na ktorého sa neodvážil ani pozrieť:

- “Môj pane, nechcel som vás uraziť, tie ruže sú pre jednu z mojich dcér, ktorá ich má veľmi rada.”

- “Oslovujte ma ‘Zver’ a nie ‘Môj pane’, neznášam lichôtky, odpovedala záhadná bytosť. Keďže máte dcéry, dovolím vám odísť, ale pod jednou podmienkou: privediete mi jednu z vašich dcér, ktorá zomrie miesto vás.”

Keď sa otec vrátil domov, porozprával svojim dcéram, čo sa mu prihodilo a Kráska mu povedala:

- “Otecko, tie ruže ste utrhlí kvôli mne, pôjdem navštíviť Zvera a zomriem miesto vás.”

Otec bol dojatý jej dobrotou, ale odmietol. Kráska ho uprosila a tak sa ešte v ten deň vydali na cestu do zámku netvora. Tam už bol v jedálni prestretý stôl s vynikajúcim jedlom. Tentoraz boli na stole dva príbory.

Keď sa objavil Zver, obchodník myslel, že od zármutku zomrie a Kráska sa chvela po celom tele.

- “Kráska, som rád, že ste prišli”, povedal netvor vládym hlasom. “A čo sa vás týka, pane, zajtra ráno odídete a už sa sem nevracajte!”

Ráno zostala Kráska sama bez kvapky nádeje. Potom sa však vydala na prehliadku zámku a nemohla sa ubrániť obdivu nad všade prítomnou krásou. Prišla až k jednej komnate, kde na dverách stál nápis: “Komnaty Krásky”. Vošla dnu a našla list s niekoľkými slovami: “Želajte si všetko, čo chcete, ste tu kráľovnou.” Vedľa postele stála váza s jej obľúbenými ružami.

Tolká štedrosť na chvíľu upokojila jej žiaľ, ale nezabúdala na to, že sem prišla preto, aby zomrela. Určite už tento večer...

Jej komnata bola neslýchane krásna a tak prepychovo zariadená, že niečo také ešte nikdy predtým nevidela. Bolo v nej všetko, čo mala rada: knihy, spinet a tiež kytice ruží, ktoré tak milovala.... Spomenula si na list, ktorý tu našla: “Želajte si všetko, čo chcete, ste tu kráľovnou” a vzdychla si:

- "Ách, ako rada by som opäť uvidela svojho otca a dozvedela sa, ako sa má tak ďaleko odo mňa."

A hľa, v jednom zo zrkadiel uvidela svoj dom, svojho otca s očami plnými slz a svoje dve sestry, ktoré nedokázali dosť dobre skrývať radosť nad tým, že sa konečne zbavili svojej najmladšej sestry. Potom všetko zmizlo. Nadišiel večer. Bohatá tabuľa bola pripravená v jedálni a Kráska si sadla za stôl. Vtom sa objavil Zver a spýtal sa:

- "Môžem sa na vás pozerat', kým budete jesť?"

- "Vy ste tu pánom," odvetila Kráska a celá sa chvela od strachu.

- "Nie, paňou ste tu vy a ja splním všetky vaše želania, vy ste tu kráľovnou."

Pretože Kráska neodpovedala a ani sa neodvážila naňho pozrieť, Zver pokračoval:

- "Myslíte si, že som škaredý, že?"

- "Áno," odpovedala Kráska. "Nemohla by som vám povedať nepravdu, ale som presvedčená, že máte dobré srdce."

Už sa tak veľmi nebála, ale keď sa Zver spýtal:

"Chceli by ste sa stať mojou ženou?" skoro omdlela a odvetila trasúcim sa hlasom obávajúc sa zlosti netvora:

- "Nie Zver, to nie!"

Zver zmizol a ona začula jeho beznádejné výkriky.

Dni plynuli, ale Kráska nezabúdala na to, že sem prišla zomrieť. Raz uvidela v zrkadle, že jej otec od veľkého žiaľu ochorel. Rozplakala sa a prosila Zvera:

- "Dovoľte mi, aby som mohla navštíviť svojho otca, inak zomriem. Sľubujem vám, že sa za pár dní vrátim..."

- "Ak sa nevrátite, bude to moja smrť," povedal Zver. "Zajtra sa zvitáte so svojím otcom, lebo si to želáte. Vezmite si tento prsteň a keď sa budete chcieť vrátiť, ľahnite si a stlačte ho silno v dlani."

Druhý deň ráno sa Kráska zobudila v dome svojho otca. Dlho ho objímala a radovala sa spolu s ním. Jej dve sestry sa medzitým vydali za veľmi bohatých mužov, ako si to želali, ale ich muži ich nedokázali urobiť šťastnými. Keď im Kráska rozprávala, ako láskavo sa k nej Zver správa, nedokázali zakryť svoje nepriateľstvo, a preto sa proti nej spikli a snovali zlé plány.

- "Zver zomrie, ak sa Kráska za niekoľko dní nevráti na zámok. Zdržíme ju tu." Predstierali, že sú veľmi smutné, keď Kráska chcela odísť a uprosili ju, aby ešte zostala doma.

Desiatu noc, keď bola Kráska v dome svojho otca, sa jej sníval strašný sen. Uvidela Zvera v zámočkom parku, ležal na tráve a vyzeral ako mŕtvy. Vyčítala si, že nedodržala svoj sľub a pripomenula si priateľstvo, ktoré pociťovala k netvorovi. Uchopila prsteň, pevne ho stlačila v dlani a opäť zaspala.

Druhý deň ráno sa prebudila na zámku Zvera. Netrzeplivo očakávala hodinu podávania večere, kedy sa Zver pravidelne objavoval, ale tentoraz sa nikto neukázal. Čakala dlho a potom, celá nešťastná, behala po zámku a volala ho. Nikto jej neodpovedal. Zrazu si spomenula na svoj sen a ponáhľala sa do parku, kde našla Zvera ležať na tráve v mdlobách.

Objala ho a šepkala mu:

- "Prebudte sa môj milovaný Zver. Myslela som, že k vám cítim len priateľstvo, ale teraz viem, že nemôžem bez vás žiť. Nezomierajte, stanem sa vašou ženou."

Len čo Kráska vyslovila tieto slová, zámok zažiaril tisícmi svetlami a Zver sa premenil na mladého a krásneho princa.

- "Kde je Zver?" spýtala sa Kráska.

- "To som bol ja," odvetil princ. "Jedna čarodejníca ma zakliala do podoby zvera, v ktorej som musel žiť dovtedy, kým sa za mňa nebude chcieť vydať krásna dievčína. Jedine vy ste ma mohli zachrániť vďaka vašej добрote." V ten istý deň vystrojili veľkolepú svadbu a žili spolu šťastne dlhé roky vo svojom kráľovstve. Vzáhrade,

ktorá pre nich znamenala nový život, zasadili veľa krásnych ruží.

Šukarori the o džviros

Varekana čirila sas jekh barvalo bikenavkerdo so les sas trin čhaja. savore sas bare šukar, no savore mek buter dikhenas pre nekterneder, vaš oda bo sas na ča šukar, aľi but kamľi the lachi. Cikňoratar lake phenenas "**Šukar čhavoro**" avka o nav "**Šukar**" lake ačhil'as.

Lakre pheňa sas barikane, the nakameas te kerel ňisave bu'a. Sako raťi phirenas pro bali, peskera nekternedera pheňatar asanas, savi radeder ačhelas le dadeha, genelas peske, vaj bašavelas pro spinetos. Andro jekh d'ives, pes lakre dadeske pro pindre figind'as e bibacht, avka kamľas peskere čhajenge te phenel soske džana te bešel andro gav u te kerel buťi pro maľi. E Šukar pro nevo dživipen sikhľil'as maj. Musaj sas sig tosara te uš'el u phares te kerel, no lachi kedva la naomukhelas. Lakere pheňa nakamenas te kerel, ča perdal igisna d'ivesa rovernas. Andro jekh d'ives lengereo dad pes il'as te džal pal o bikenaviben užaripnaha, kaj pale les ela barval'ipen. Sas imar šititno u sar avelas pale perdal oveš našad'as o drom. Andro duraľipen dikhl'as udut, avka pes avri kidňas pal leste. Avľas ki o šukar ududeskero burkos.

Demad'as pro angluno vudar, al'e niko na phuterelas. Avl'as andre jekh soba u dikhel baro skamind pherdo chabenca ča vaš o jekh manuš. Buterval vičind'as, no niko pes nasikavelas. Sas les bari bokh, mukhl'as pes andro chaben.

Sar kral'ikanes chal'as, chudñas te phirkerel pal o šukar khera. Andro čučo burkoš šund'onas ča leskere phiribena. Pro agor gel'as andre jekh komnata u vaš oda kaj sas suto, paš'il'asd andro kovlo had'os u zasut'as.

Pro aver d'ives tosara avl'as pale andre chabnaskeri komnata u pale odoj arakhl'as skamind pre leste tosarutno chaben perdal jekh manuš. Korkoro andre peste peske vakerelas, kaj oda lačhipen savo pes leske dochudel, talam kerel varesavi vila, savi les sajinelas, vaš oda savi bibacht pre leste peľas. Sar gel'as andal o burkos avri, kamľas te chut'el pro graj, no dikhl'as angla peste ružengero kandro u leperd'as peske kaj ola lulud'a maj buter kamel leskeri čaj e Šukar.

Čhind'as duj nekšukareder lulud'a, no andro oda demad'as o perumos avka zorales, kaj darand'il'as. Jekhwareste dikhl'as but darangutnes džviros u sar avl'as pašeder, akor pre leste vičinelu prisnone hangoha : **"Il'om tut andro miro burkos, diňom tut te chal sar le princos. Vaš o pal'ikeriben, čores mange mek šukareder lulud'a. Oda hin našukar but'i, so peske zasogaľinel mek bareder trestos, u oda našťi avel nič aver sar meriben !"** Čoro manuš pes čhid'as pro kohoča u but mangelas le Džviros, pro savo les na sas zor aňi te dikhel: **„Raja miro, nakaml'om tut te choľarel, ala lulud'a il'om prekal jekha mire čajendar, savi len but kamel.“**

„Vičinen man „Džviroňa“, na „Raja miro“ me nakamav te pes mange podthoves, phend'as oda džviros. Vaš oda, kaj hin tut čajaja, tut, no ča avka, hoj aneňa mange jekha tire čajendar, savi merela vaš tute.“

Sar o dad avl'as khere, vakerd'as peskere čajenge so pes leske ačhil'as u e Šukar phend'as : **„Mro dadoro, ola ruži čhind'al tele prekal mande, akor me džava ki oda Džviros u merava vaš tute.“** Le dadeske sas kovles andro jilo, olestar savo lačhipen sas andre leskri čaj. E Šukar les andre mangľas u avka mek oda d'ives pes ile pro drom andro le Džviroskero burkos. Odoj imar sas kisitimen andre učardo skamind but lače chabnenca. Akana sas pro skamind thode pribori perdal duj džene.

Sar pes sikhad'as o Džviros o dad gondoľinelas hoj la žaľatar merela u e Šukar igisno izdralas.

”

„Šukarije, som lošano hoj avl'an“ phend'as o Džvirov bikivel hangoha. U so tumenge raja phenava : „Tajsas tosara džan adari, pale imar na aven!“ Tosara ačhil'as e Šukar korkori, bi o akarsavo užaripen. Paľis pes diňas te predikhel o burkos u ča o jakha mukelas pro oda šukariben. Avl'as k e jekh komnata, kaj pro vudar sas pisimen „La Šukarakri komnata.“ Geľas andre, arakhl'as ľil, kaj sas pisimen: **“Mangen peske ča so kamen, adaj san kral'ica.”** Paš o had'os sas vaza u andre late lakre šukare ruženca. Ajci lačhipen pro charno vacht il'as latar o pharipen, no nabisterd'as pro oda, hoj adaj avl'as te ariben. merel. Šaj avel, hoj imar ada d'ives raťi.... Lakeri komnata sas but šukar, avka barikanes opre kerďi, hoj ajso vareso mek lakre jakha na dikhle. Sas odoj savoro so rado dikhela : gende, spinetos, the but ruži, so len avka kamelas.... Leperďas peske pro ľil, so adaj arakhl'as: **Mangen peske, so ča kamen, tumen san adaj kral'ica**" u cirdňas pharo vod'i:

- **"Ach, savi elas lošaňi, te šaj pale dikhelas peskere dades, te džanelas sar džive avka dur mandar."**

U so dikhel, andro jekh le gendalendar dikhelas peskero kher, le dades le jakhenca pherde apsenca the peskere duj pheňa, save nadžanenas te garuvel e loš, kaj imar nane paš lende lengeri nekterneder phen. Paľis savoro našľišas. Ačhil'as raťi. barvalo skamind sas prikerdo andre chabnaskeri komnata u e Šukar bešľa pal o skamind. Andro oda avl'as o Džvirov u phučil'as latar:

- **"Šaj pre tumende dikhav, dži kana chana?"**

- **"Tumen san adaj raj," e Šukar igisno izdralas daratar.**

- **"Na, raňi san adaj tumen u me kerava savoro, so tumen phenena, tumen san adaj kral'ica."**

Vaš oda hoj e Šukar nič naphenelas, ba aňi na dikhelas pre leste, o Džvirov vakerelas dureder.

- **"Gondol'inen, kaj som džungalo, na?"**

- **"He," phend'as e Šukar. "Našťi tumenge phenav na čačipen, al'e paťav, kaj hin tumen lačho jilo."**

Imar avka but nadaralas, no sar o Džvirov phučľa: **"Kamehas te avel mira romňake?"** Maj mengľisaľil'as u izdralo hangoha so daralas le Džvirovskra choľatar:

"Na, Džvirova, oda na!"

O Džvirov našľil'as, u oj šund'as leskeri bi užaripnaskeri vika.

O d'ivesa džanas, e Šukar na bisterelas pro oda, kaj avl'as adaj te merel. Jekvar dikhľas, hoj lakero dad le bare pharipnastar nasval'ľil'as. Chudňas te rovel u mangelas le Džvirov:

"Domukh mange, kaj te džav te dikhel mire dades, bo te na, ta meravava. Dav tuke miro lav, hoj pal o vajkeci d'ivesa avava pale...."

- "Te na avana pale, oda ela miro meriben," phend'a o Džviros. "Tajsa pes arakheha le peskere dadeha, bo oda kamen. Len adi angrust'i, u sar kamena te avel pale, akor paš'on, len e angrust'i u zorales la kikiden andre burňik."

Pro aver d'ives tosara e Šukar uš'ilas andro le dadeskero kher. But les kikidelas paš peste u sas lošaňi jekhetane le dadeha. Lakere duj pheňa gele romeste pal o barvale murša, sar kamenas, no lengere murša lenge na ande bacht. Sar e Šukar lenge vakerelas sar o Džviros šukares pašal late kerel, naš't'i garude peskero hamišagos, u vaš oda chudne pre late te kerel rosňipena.

- "O Džviros merela, te e Šukar pal o vajkeci d'ivesa na avela pale. Zl'ikeraha la adaj."

Sikhavkerenas, hoj hin len baro banatos sar e Šukar kamelas te džal pale u mangenas la, ča te ačhel khere, Dešto rat'i, sar e Šukar sasandro le dadeskero kher, džalas but nalačho. suno. Dikh'las le Džviros andro le burkoskero parkos sar paš'ol andre čar u dit'holas avri sar mulo. Genelas peske avri, hoj nado'l'ikerd'as o lav u leperd'as peske hoj šunelas kija leste amal'ipen. Chudňas e angrust'i, zorales la kikidňas andre burňik u pale zasut'as.

Pro aver d'ive ale uš'ilas nadro la Džviroskero burkos. Našt'i pes doužard'as odi ora, sar pes delas o rat'akro chaben, kana o Džviros pes sakovar sikhavelas, no akana ňiko pes nasikhad'as. Užarelas but, no pal'is bibachtal'i denašelas pal o burkos u vičinelas les. ňiko pes lake nadelas anglal. Ako leperd'as pro suno u sig geľas andro parkos, odoj arakhl'as le Džviros te paš'ol andre čar andro mangl'išagi.

Il'as les andre aangaľi u šeptinelas leske:

- "Ušt'en, miro kamlo Džvirona. Gondol'inavas, hoj kija tumende šunav ča amal'ipen, no akana džanav, hoj naš't'i bi tiro dživav. Na mer, avava tiri romňi."

Ča so e Šukar avri phend'as ala lava, andro burkos chudne te sitinel ezera ududa u le Džvirostar jekhvareste ačhil'as šukar, terno princos.

- "Kaj o Džviros?" phuč'las e Šukar.

- "Oda somas me," phend'as o princos. Jekh čohaňi kerd'as, te dit'huvav avri sar džviros u avka musaj somas te dživel dži kana na džala pal mande romeste šukar čhaj. Ča tumen maj šan arakhl'an, peskere lačhipnaha."

Mek oda d'ives kerde baro bijav u dživenas jekhetane bare berša andro peskero kral'išagos. Andre bar, savi prekal lende sas nevo dživipen sadzinde but šukar ruži.

Cisárove nové šaty

Pred dávnymi rokmi žil cisár, ktorý mal tak nesmierne rád pekné, nové šaty, že všetky peniaze vydával na parádu. Nestaral sa o svojich vojakov, nedbal o divadlo ani o poľovačky; stále sa chcel ukazovať v nových šatách. Každú hodinu mal iný odev, a ak sa obyčajne hovorí o kráľovi, že zasadá v rade, tak tu sa vždycky vravelo: “Cisár je v obliekárni!”

Vo veľkom meste, kde cisár býval, žilo sa veselo, každý deň prichádzalo veľa cudzincov.

Raz sem prišli dvaja šaľbiari, vydávali sa za tkáčov a vraveli, že vedia utkať najkrajšiu látku, akú si len možno predstaviť. Táto látka bude mať nielen neobyčajné farby a vzorku, ale šaty z nej budú mať takú podivuhodnú vlastnosť, že budú neviditeľné pre každého, kto nie je súci pre svoj úrad alebo kto je nevýslovne hlúpy.

‘To by ale boli znamenité šaty,’ pomyslel si cisár. ‘Ak by som si ich obliekol, hneď by som spoznal, ktorí ľudia v mojej ríši nie sú schopní zastávať im zverený úrad. Mohol by som rozoznať hlúpych od múdrych! Ba veru, tú látku mi musia zaraz utkať!’ A hneď vyplatil šaľbiarom hŕbu peňazí, aby sa mohli pustiť do práce.

Hneď si aj postavili svoje krosná, tvárili sa, akoby pracovali, ale na vretenách nemali vôbec nič. Bez dlhého premýšľania si vypýtali najjemnejší hodváb a najkrajšie zlato. Všetko si poschovávali do vlastných vreciek, a potom dlho do noci pracovali na prázdnych krosnách.

‘Teraz by som rád vedel, koľko už toho natkali!’ pomyslel si cisár, ale čudne sa mu zvieralo srdce, keď si pomyslel, že kto je hlúpy alebo celkom nesúci pre svoj úrad, nemôže látku vidieť. Myslel si, pravdaže, že sám o seba sa nemusí obávať, ale jednako len by bol rád niekoho najprv poslať pozrieť, ako to vyzerá. Všetci ľudia v meste vedeli, akú podivuhodnú silu má látka a všetci túžili vidieť, aký neschopný alebo hlúpy je ich sused.

‘Pošlem ku tkáčom svojho starého, poctivého ministra!’ pomyslel si cisár. ‘On najlepšie posúdi, ako látka vyzerá, lebo má rozum a nikto nezastáva lepšie svoj úrad ako on!’

Šiel teda starý dobrý minister do sály, kde dvaja šaľbiari pracovali na prázdnych krosnách.

‘Bože na nebi!’ pomyslel si starý minister a div si oči nevyočil, ‘veď ja nič nevidím!’ Ale nahlas nič nepovedal.

Obaja podvodníci ho pozývali bližšie a pýtali sa, či látka nemá krásnu vzorku a nádherné farby. Potom ukázali na prázdne krosná a úbohý starý minister otváral oči, div mu z jamôk nevypadli, ale nevidel nič, lebo na krosnách nič nebolo. ‘Bože môj!’ zhrozil sa, ‘vari som

hlúpy? To som sa nikdy nenazdal a nik sa to nesmie dozvedieť! Vari nie som súci pre svoj úrad? Nie, nikomu nesmiem povedať, že látku nevidím!’

“No, nič nevravíte o látke!” prihovoral sa šaľbiar, čo tkal.

“Ó, je nádherná, čarokrásna!” povedal starý minister a pozrel cez okuliare. “Tá vzorka a tie farby! – Veru, musím povedať cisárovi, že sa mi nevýslovne páči!”

“Ach, to nás teší!” povedali obaja tkáči a vymenovali farby i vzorku podľa názvov. Starý minister pozorne počúval, aby to mohol povedať cisárovi, keď príde domov. A tak aj urobil.

Teraz žiadali podvodníci ďalšie peniaze a nový hodváb i zlato, čo potrebovali na tkanie. Všetko vopchali do vlastných vreciek, na krosná nedali ani vlákenko, ale ako predtým i teraz tkali na prázdnych krosnách.

Čoskoro poslal cisár iného poctivého úradníka pozrieť, ako tkáči pokračujú v práci a či už bude látka hotová. Pochodil tak ako minister. Hľadel a hľadel, ale keďže tam boli len prázdne krosná, nemohol nič vidieť.

“No, nie je to pekná látka?” vraveli šaľbiari, vysvetľovali mu a ukazovali na nádhernú vzorku, ktorá vôbec nejestvovala.

‘Hlúpy predsa nie som!’ pomyslel si dvoran, ‘že by som teda nebol súci pre svoj úrad? To je ale smiešne! No jednako, nik to nesmie spozorovať.’ Potom pochválil látku, ktorú nevidel, a uistil ich, že má radosť z takých krásnych farieb a utešenej vzorky. “Áno, látka je ozaj čarokrásna!” povedal cisárovi.

Všetci ľudia v meste rozprávali o nádhernej látke.

Teraz i sám cisár chcel vidieť látku, pokiaľ bude ešte na krosnách. Vybral sa k prešibaným šaľbiarom s celým zástupom význačných mužov, medzi ktorými boli aj starí, poctiví úradníci, ktorí tam boli už predtým. Šaľbiari teraz tkali ostopäť, lenže bez jediného vlákna na prázdnych krosnách.

“Ach, veď je to grandiózne!” vraveli obaja poctiví úradníci. “Pozrite len, vaše veličenstvo, na tú vzorku, na tie farby!” a ukazovali na prázdne krosná, lebo sa nazdali, že ostatní istotne látku vidia.

‘Čože je to!’ pomyslel si cisár, ‘ja nič nevidím! To je strašné, som vari hlúpy? Alebo azda nie som súci cisár? To by bolo to najstrašnejšie, čoho som sa mohol dožiť!’ – “Ó, látka je pekná!” povedal teda cisár. “Som s ňou nanajvyš spokojný!” prikyvoval a pozoroval prázdne krosná. Nechcel povedať, že nič nevidí. Celý sprievod, čo prišiel s cisárom, pozeral a pozeral, ale nevidel viacej ako ostatní. No všetci vraveli tak ako cisár: “Ó, látka je veľmi pekná!” a radili

mu, aby si šaty z tejto látky po prvý raz vzal na veľkú procesiu, ktorú práve pripravovali. “Je to grandiózne, úchvatné, excelentné!” letelo od úst k ústam a všetci boli s látkou nanajvyšš spokojní.

Cisár dal každému šaľbiarovi rytiersky kríž do gombíkovej dierky a titul cisárskeho tkáča.

Pred procesiou celú noc sedeli šaľbiari pri práci a mali zapálených šestnásť svetiel. Ľudia sa mohli presvedčiť, že majú naponáhlo, aby cisárovi šaty zavčasu zhotovili. Tvárili sa, akoby vyberali látku z krosien, strihali vo vzduchu veľkými nožnicami, šili ihlou bez cverny a napokon povedali: “Prosím, šaty sú už hotové!”

Sám cisár ta zašiel so svojimi urodzenými gavaliermi a obaja šaľbiari zdvihli ruky do výšky, akoby v nich niečo držali a povedali: “Hľa, to sú nohavice! a tuto košeľa! tu zasa plášť!” a tak pokračovali. “Sú ľahké ani pavučinka! Človek by sa temer nazdal, že nemá nič na tele, ale v tom je práve čaro týchto šiat!”

“Áno!” povedali gavalieri, ale nevideli nič, lebo tam ani nič nebolo.

“Vaše cisárske veličenstvo, ráčte si teraz najmilostivejšie vyzliecť šaty!” povedali šaľbiari.

“Potom vám oblečieme nové, tuto, pred týmto veľkým zrkadlom!”

Cisár sa vyzliekol a šaľbiari sa tvárili, akoby mu po kúsku obliekali nové šaty, ktoré mu ušili; chytali ho okolo pása, a potom akoby mu niečo priviazali a to mala byť vlečka. Cisár sa obracal a zvítal pred zrkadlom.

“Ach, či sú len krásne! Ako znamenite pristanú!” vraveli všetci. “Tá vzorka! Tie farby! Je to drahocenný odev!”

“Vonku čakajú s cisárskymi nebesami, ktoré v sprievode ponosú nad vašim veličenstvom!” oznámil hlavný ceremoniár.

“Áno, som pripravený!” povedal cisár. “Nože, pristanú mi?” A potom sa ešte raz obrátil pred zrkadlom, lebo teraz sa chcel tváriť, akoby naozaj obdivoval svoje nádherné šaty.

Komorníci, čo mali niesť vlečku, macali po dlážke, akoby vlečku dvíhali. Držali ruky vo vzduchu a netrúfali si prezradiť, že nič nevidia.

A tak šiel cisár v sprievode pod nádhernými nebesami a všetci ľudia na ulici a v obkloch vraveli: “Ach, aké nádherné šaty má cisár! Akú čarokrásnu vlečku na rúchu! Ach, či mu len pristane!” Nikto sa nechcel prezradiť, že nič nevidí, lebo by nebol súci pre svoj úrad, alebo by bol nevýslovne hlúpy. V nijakých šatách nemal cisár taký úspech.

“Ale ved’ je nahý!” povedalo ktorési dieťa. “Bože na nebi, čujte ten nevinný hlas!” povedal otec. A ľudia si šepkali, čo povedalo dieťa.

“Ved’ je nahý, malé dieťa to povedalo, nahý je!”

“Nahý je!” volal nakoniec všetok ľud. Tu cisára zamrazilo, lebo sa nazdal, že majú pravdu, ale pomyslel si: ‘Teraz musím vydržať po celý sprievod.’ A vykračoval si ešte pyšnejšie a komorníci niesli vlečku, ktorej vôbec nebolo.

Le cisariskere neve gada

Perdal but beršende sas jekh cisarís, so nek buterradeder kamelas neve gad, hoj savore love delas ča vaš o baripen. Nastarinelas pes vaš o peskere slugaďa, aňi na pal o teatros, vaj pal o vešutne džvirengere murdaripena, ča sakovar pes kamelas te sikhavel andro šukar neve gada. Sako ora sas pre leste aver uraviben, u avka sar pes normalnones phenel pal o kral’is, kaj bešel andre peskeri rada, avka pes adaj phenelas: "O cisarís hino andre uravibnaskeri ! "

Andro baro foros kaj cisarís bešelas, dživelas pes lošanes. Sako d’ives avenas manuša andal o aver thema. Jehvar adaj avle duj budžande, so pes denas avri kaj hine tkači u džanen te kerel nekšukareder pochtan. Ondro oda pochtan ena ajse farbi the vzorka, kaj ajse ňikhaj nane, no o gada ole pochtanestar na sako šaj dikhela, maj buter a ola manuša so nane lače perdal oda ofisos andro savo hine thode, the ola so hine bigod’akero.

"No oda enas but rajkane gada" gondol’ind’as o cisarís. "Te len pre peste uras, maj džanas save manuša andre miri them saj zaačhen ofisos savo lenge diňom. Šaj dikhas ko hino god’aver, ko hino bigod’akero ! No, pro čačipen, musaj mange ajso pochtan te tkainel ! Maj pot’ind’as ole špekulantenge but love, ča te pes muken andre but’i.

Maj thode avri o katl’in, kereñas pes, kaj imar keren, no pro katl’i len na sas nič. Bi o gondol’ipen peske avri mangle nekhfeder phar (hodváb) the sovnakaj. Oda savoro garude andro peskere žeby u pal’is dži duraľi rat’i "kerena" pro čuče katl’ina.

"Akana kamas te džanel keci pochtan imar kerde !" gondol’ind’a o cisarís, no varesar na mište les kikidelas o jilo, sar gondol’indas peske, kaj ola so hino dilino, vaj so nane suco pro oda urados, našťi oda pochtan dikhen. Gondol’inelas, kajkorkoro pal meste na musaj te daral, no the avka kamelas varekas te bičhavel, hoj te dikhel, sar oda avri dičhol. Savore manuša andro foros džanenas savi bari zor hin andro oda pochtan u sako kamelas te dikhel, savo bigod’akero hin leskero pašutno (susedos)

"Bičhava kijo katlinakere manuša mire phures the pa'ivales ministros" gondol'indas o cisarīs. Ov nekfeder džanela te phenel, sar oda pochtan dičhol avri, bo hino god'aver u ņiko andro urados na kerel feder sar ov.!"

Ge'ā avka o phuro the lačho ministrosd andre salakaj kola duj džene kerenas pro čuče katl'ina, "Devla pro čeri !" gondol'indas o phuro ministros u mište leske o jakha napele avri, "se me adaj nič nadikhav !" No lavenca nič na phend'as.

So duj džene chochade manuša les vičinenas pašeder u phučenās lestar, či nane andro pochtan šukar mintā the kedvešna farbi. Pa'īs sikhade pro čuče katl'ina u o čoro ministros ča phuterela o jakha, maj leske avri na pele, no nadikh'as nič, bo pro katl'ina nič na sas. "Devla miro !" ta so som dil'ino ? Oda šoha nadžan'om. Odqa ņiko natromal te džanel ! Talam na som lačho perdalo miro urados ? Na, nikaske našt'i phenav, kaj o pochtan nadikhav !"

"No, nič na vakeren pal o pochtan !" vakerd'as kija leste o chochado manuš so ipen "kerelas" pre katl'ina.

"O, hiņi šukar, kedvešno !" phend'as o phuro ministros udikh'as perdal o oku'ara. " Odi mintā, the ola farbi !" - bizo, phenava le cisariske, hoj oda hin mange but pre kedva !"

"Ach, oda sam lošane !" phende so duj džene u phende o nava le farbenge, the le mintenge. O phuro ministros len mišto sunelas, kaj te džanel te phenel le cisariske, sar avela khere. U the avka kerd'as.

Akana ala chochade manuša mangelas aver love, phar the sovnakaj, bo hoj lenge kempel pro pochtan

-Savoro oda peske garude andro peskere žebi, andro katlipen nadine ani thavoro, al'e avka, sar the angomis katenas pro čuče katl'i. O cisarīs pal o charno vacht bičhad'as avres uradņikos te dikhel, sar lenge džal e but'i, či imar ela o pochtan kisitno. Dope'as avka, sar the o ministros. Dikhelas, dikhelas, no dikhl'as ča čuče katl'i, nadikh'as nič.

"No, nane oda šukar pochtan ? ! phende o chochade, sikavenas leske, the vakerans pal e šukar mintā, savi odoj šoha na sas.

"Bi god'akero na som!", gondol'ind'as peske o uradņikos, " te na avas lačho perdal o urados savo zaačhav ? Oda pro asaben ! No, sa jekh, ņiko oda natromal te dodikhel." Pa'īs ašard'as o pochtan savo nadikh'as, u phend'as lenge hoj hin les loš ole šukare farbendar, the šukara mintatar. "He, o pochtan hino but šukar.!" phend'as le cisariske.

Savore manuša andro foros vakerenas pal o kedvšno pochtan.

Akana the o cisarís korko kaml'as te dikhel o pochtan, mek sar hino pro katl'in. Gešas ki o chochade murša jekhetane butere avrikidle manušenca, maškar lende sas the phure, pařivale uradnika, so imar odoj sas angomis.. O chochade akana "kerenas mek sa buter, ča bi o jekh thavoro andre katl'in.

"Ach, se oda but grandijozno !" vakerenas so duj džene pařivale uradnika. Dikhen ča, tumaro Bariepn pre odi minta, pro la farbi !" u sikavenas pre čue katl'ina, bo gondořinenas, hoj okola manuša oda pochtan dikhen.

"S'oda hin !" gondořind'as o cisarís, "me nič nadikhav ! Oda hinarangutno, so som, diřino ? Vaj na som lačo cisarís ? Oda elas maj goreder, so šaj dodživas !" - He, o pochtan hino šukar !" phend'a o cisarís. "Som laha but bikivel !" band'arelas le šereha pro čuče katl'i.. Nakaml'as te phenel, kaj nič nadikhel. Savore, so sas odoj le cisariha ča dikhenas, dikhenas, no nadikhle buter sar aver džene. No savore vakerenas avka sar o cisarís "He, o pochtan hino but šukar !" u phenenas leske kaj o neve gada jekhtovar te lel pre peste pre bari procesija, savi ipen kisitinenas. "Oda hin grandijozno, baro šukar, the ekscellentno !" ...džalas muj mujestar u savore sas le pochtaneha but bikivel.

O cisarís diňa sakoneske chochadeske andre gombikoskeri chevori ritiroko trušul (križ) the diňa lenge titulos cisariko katl'in.

Angle procesia o chochade igisno reři bešenas paše but'i u labonas lenge dešušof ududa. O nipi šaj dikhle, kaj la but'aha sid'aren, ča te le cisariske siven o gada. Kerenas pes sar te lenas avri o pochtan andal e katl'i, sar te la strihinenas bare nožnicenca, sivenas suvaha bi o thav u pro agor phende: " Mangas tumen, o gada imar hine kisna !"

O cisarís korkoro peskere gaval'irencas odoj geľa o so duj džene chochade vazdne o vasta opre, sar te andre lende vareso řikerenas u phende : "Ha, adaj hin e cholov u adaj o gad ! , kadaj o plaš'os" u avka vakerenas dureder. "hine lokore sar thavuři (pavučina) !" Manuš pes šaj šnel, sar te na sas pre leste nič urdo, no ipen andeo hin oda kumštos andro ola kuč gada !"

"Avri užaren o cisariskire čeri, savi andre procesija lidžana opral tiro cisarikano baripen !" phend'as o maj bareder ceremonijaris.

O komorňika so kamle te řidžal o šlajeris, kerenas le vastenca avka, sdar te čačas oda šlajeris vazdenas: řikerenas o vasta andro luftos, no na kamle avri te phenel kaj nič nadikhel.

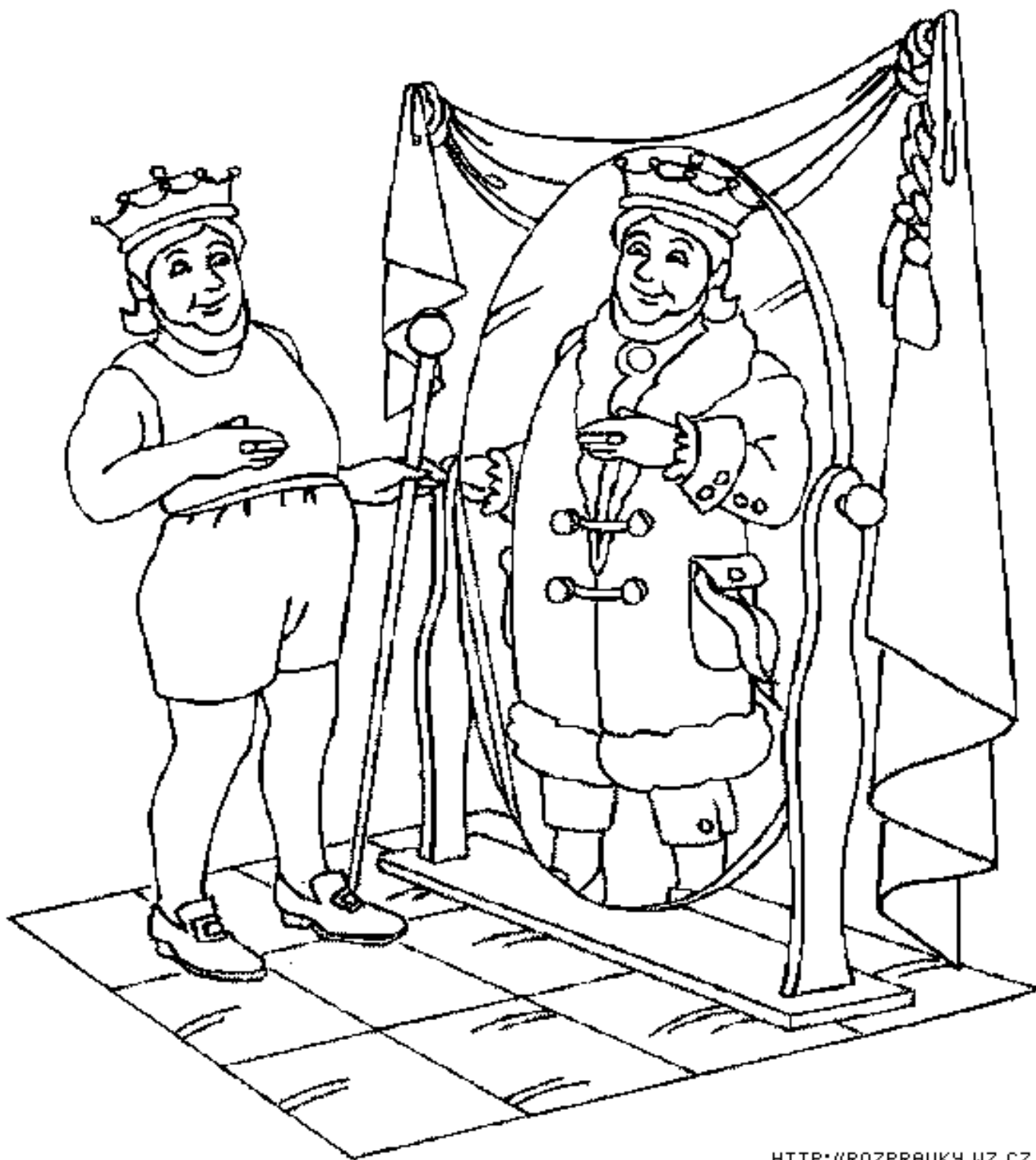
Avka džalas le cisariskeri procesija tel o but šukar čeri u savore manuša pre uca the andro blaki vakerenas : " Och, save but šukar gada hin le cisarís ! Savo baro šukar šlajeris pro leskero uraviben ! Och, sar pre leske mište ačhel.!" Ńiko nakamelas ter phenek, kaj nič

nadikhel, bo akor na elas lače perdal úrados andro savo sas, vaj elas but di'ino. Andro űisave gada na sas o cizaris ajsa popularno.

" Al', se hino lango !" phend'as varesavo čhavoro. "Devla pro čeri, űunen ada bi binoskero hangos !" phend'as o dad. U nipi peske lokes vakerenas, so phend'as o čhavoro.

"Se hino lango, phend'as cikno čhavoro , lango hino !"

"Lango hino" vičinenas savore nipi. Pal lo cizaris prege'as mrazos, bo the leske pes di'holas, hoj hin len čačipen, al'e gondol'ind'as peske: "Akana musaj som te l'ikerel avri adi procesija." U džalas dureder mek sa barikaneder u o komorņika l'idžanas o űlajeris savo aņi na sas.

[HTTP://ROZPRAUKY.WZ.CZ](http://rozpravky.wz.cz)

Ako išlo vajce na vandrovku

Zunovalo sa vajcu na polici ležať. Urobilo: kotúl! – a pustilo sa do sveta. Ide, ide – dáva pozor na skaly a jamy. O skalu by sa roztrevalo, z jamy by sa nedostalo. Ide, ide – stretne raka.

„Kdeže ideš?“ rečie vajce.

„A ty že kde?“ rečie rak.

„Idem na vandrovku!“

„A keď je tak, pôjdem s tebou!“

Boli teda dvaja. Hneď sa im šlo veselšie. Pustili sa aj do spevu.

Idú, idú – stretnú kačku.

„Kdeže ideš?“ opýta sa vajce.

„A vy že kde?“ opýta sa kačka.

„Ideme na vandrovku!“

„A keď je tak, pôjdem s vami!“

No, už boli traja. Do tretice všetko dobré.

Idú, idú – stretnú moriaka.

„Kdeže ideš?“ rečie vajce.

„A vy že kde?“ rečie moriak.

„Ideme na vandrovku. Hybaj aj ty s nami!“

„Dobre, pôjdem!“ pristal moriak. A už boli štyria.

Idú, idú – stretnú koňa.

„Kdeže ideš?“ rečie vajce.

„A vy že kde?“ rečie kôň.

„Ideme na vandrovku. Hybaj aj ty s nami!“

„Dobre, pôjdem!“ pristal kôň. Už boli piati. Piati dobrí kamaráti.

Idú, idú – stretnú vola.

„Kdeže ideš?“ rečie vajce.

„A vy že kde?“ rečie vôl.

„Ideme na vandrovku. Malá hárba pýta viac: pod' s nami aj ty!“

„Dobre, pôjdem!“ pristal vôl.

Už boli šiesti.

Idú, stretnú kohúta.

„Kdeže ideš?“ rečie vajce.

„Ba vy kde toľkí?“ rečie kohút.

„Ideme na vandrovku. Pod', bude nás sedem!“

„Keď sedem, tak sedem!“ povie kohút a pridal sa k nim.

Vandrovali siedmi tovariši, vandrovali, až ich omrklo – a oni v tmavej hore! Chodník sa stratil, nevedeli, čo si počať. Hore pusto – dolu pusto, kde sa tu uchýliť? A boli aj hrozne hladní! No keď nik nevedel rady, pohlo vajce rozumom.

„Vyleť na smrek,“ povie kohútovi. „Poobzeraj sa a povedz, čo uvidíš!“

Vyletel kohút na vysoký strom. Díva sa, obzerá – nič! No odrazu len radostne zatrepoce krídlami:

„Kikirikí! Svetlo vidím, svetlo!“

A naozaj. Ďaleko v tme žiari malý oblôčik.

„Leť v tú stranu, kde je svetlo,“ káže vajce. „My pôjdeme za tebou.“

Kohút sa pustil v tú stranu, ukazuje cestu. Továriši idú za ním ani na hotové. Na veľa putovania prišli na polianku. Na polianke stojí malá chyžka. Tu povie vajce koňovi:

„Zabúchajže na dvere!“

Kôň zabúcha, z chyžky vyjde stará tetka:

„Čo tu chcete?“ okríkne ich. „Už aj choďte preč! Len čo sa moji chlapci vrátia, zomelú vás na kašu!“

„Ech, zomelú, nezomelú,“ vraví vajce, „čo ťa po tom! Len nám, siedmim tovarišom, daj jesť, daj piť, daj nocľah!“

„Ba ešte čo!“ povie tetka. „Ja takým skaderuka-skadenoha pozbieraným ošklbancom nič nedám!“ Ale vajce rozkázalo volovi:

„Naber zlú tetku na rohy a zanes do hory!“

Vôl nabral zlú tetku na rohy, zanesol do hory a zhodil do jamy. Potom sa vrátil do chyžky.

Zatiaľ šiesti tovariši vošli do izby. Našli tam stôl prestretý pre siedmich. Na stole variva a pečiva, koľko sa komu len ráčilo! Bývali tam siedmi zbojníci a práve ich tetka čakala

s parádnou večerou. Ešte naši tovariši ani nezasadli k stolu, už bolo čuť taký huk a lom, až hora praš'ala. To zbojníci prichádzali.

Čo tu robiť? Dobrá rada hodna groš. Vajce ju zas vedelo:

„Ty vyleť na žrdku!“ šeplo chytro kohútovi.

„Ty si staň v izbe za dvere!“ šeplo chytro koňovi.

„Ty vyleť na pec!“ šeplo chytro moriakovi.

„Ty sadni pod lavicu!“ šeplo chytro kačke.

„Ty zalez do kanvy!“ šeplo chytro rakovi.

„A ja?“ samo si vajce povedalo, „ja sa vryjem do popola.“

Tak sa všetci skryli, svetlo vyhasili – a čakali.

Dôjdu zbojníci ku chyžke, a svetla v nej nevidia.

„Čože sa porobilo?“ vravia. „Ved' vari nám tetka nezaspala?“

Najväčší z nich povie:

„Hneď ta nazriem, čo je! Len chvíľu počkajte, aby ste tie nazbíjané veci na hŕbu nestrepali!“

A pobral sa dnu. Vojde do pitvora.

Tu ho vezme vól na rohy a bác ho cez otvorené dvere do izby! Tam hneď spoza dverí buchne ho kôň kopytom.

„Ej, káže je toto skaza! Počkaj, hneď ti posvietim do očí!“ rečie zbojník a skočí k pahrebe, že svetlo roznieti. Rozhrnie pahrebu, začne fúkať. Tu žeravý uhlík pripečie vajce a ono: fúk!

Puklo a nafúkalo zbojníkovi plnú tvár horúceho popola. Ako podstrelený skočí zbojník ku kanve umyť si oči i tvár. Ale ako načrie rukou, chmat mu rak prsty do štipcov! Mykne zbojník rukou, prevrhne kanvu, urobí veľký hurt. Na ten hurt zatrepe kačka krídlami a zatakoce:

Ták, ták, ták!”

Moriak zahrmoce na peci lopatami, kýva hlavou a zahudruje:

„Hudri-hudri!“

Kôň ešte len teraz búšil chlapa zadnými nohami do chrbta, že ten hneď vyletel do pitvora.

Tam ho zase vól nabral na rohy a vyšmaril na dvor. K tomu kohút na žrdke sa celým hrdlom ozýva:

„Kikirikí! Kokoré!“

Došliapaný, doráňaný zbojník doletí ako bez duše ku kamarátom.

„Ká skaza sa to tam robí?“ opytujú sa ho. A on ledva dych popadá, čo tak sype zo seba:

„Ťáj, je tam zle-nedobre! Chcel som sa len na prstoch prikradnúť, a oni ma sami strčili medzi seba. Ako si chcem roznieť, aby som aspoň videl – fúk! vybúšil mi spod komína puškár rovno do tváre. Siahnem rukou do kanvy, že si oči vymyjem, tam krajčír s nožnicami – a šmyk! Dobre mi prsty neodstrihol. Medzi lavicami tkáč rozohnal krosná, treskol ma člnkom po hlave a volal: “Tak, tak!“ Na peci pekáč chystal na mňa lopaty a dudral: „Udri, udri!“ Spoza dverí vyskočil čižmár, vybúchal ma kopytom a vysotil do pitvora. Tu šelma sedliak vzal na mňa železné vidly a vyhodil ma na dvor. Šťastie moje, že som sa nedal vyhodiť na žrdku. Tam už ako na hotovej šibenici čakal na mňa kat a volal: „Sem s ním! Sem hore!“ Nečakali zbojníci, kým by sa to všetko na nich vyhrnulo z chalupy! Pobrali tí nohy na plecía a hybaj! Nechali tam všetko, aj čo kedy nazbíjali.

Ale naši tovariši a sedmorí majstri si potom zasadli k stolu.

Hostina bola hotová. Jedli, pili, hodovali – a pod strechou nocovali. Len vajce sa necítilo dobre. Nechcelo sa mu už ďalej, a tak na druhý deň bolo po vandrovke.

Dramatizácia

VAJCE: Som vajce, obyčajné vajce. Guľaté a špicaté. Aj keď azda viac guľaté ako špicaté, lebo jesť mi chutí.

Možno i preto som väčšie ako iný rovesníci. Bývam tutohľa v domčeku, v takom peknom zo slamy.

V inom ani nemôžem, lebo mám krehké telo a keby som sa nechtiac mocnejšie oprelo o stenu, ľahko by som si mohlo ublížiť. Tak sa cítim bezpečne. Slamený múrik je mäkučký a preto sa oň môžem oprieť. Aj dlážku mám zo slamy, tiež je mäkučká.

Rado sa na nej povaľujem, je na nej príjemne teplúčko. No nie, nie, nemyslíte si, že sa na nej váľam celý deň. Rado si vyjdem na vzduch, poprechádzať sa, aby som bolo zdravé. Na vzduchu je milo. Ani by ste neverili, ako sa po takej dobrej prechádzke oddychuje. V hlave čisto a v pľúcach tiež. A tak som hútal, rozhutoval a vyhútal, že sa vyberiem na vandrovku.

Aj keď priznám sa, nerado vandrujem samo, som vyslovene spoločenské vajce. V dobrej družine je život veselší. Aha, tamto sa vlečie priateľ rak. Hádam sa pridá ku mne. He..éj susedko!

RAK: He..éj!

VAJCE: Kdeže, kde? Na prechádzku?

RAK: Tak, ak, vybral som sa trochu klepetá povytáhovať.

VAJCE: Dobre teda. Aj ja si reku trochu vzduchu glnem. Zdravie si treba šanovať.

RAK: Ved' to, ved' to.

VAJCE: Počúvaj sused a čo keby sme sa vybrali spolu na vandrovku. Hm?

RAK: Nedbám teda, vo dvojici sa nám bude dobre vandrovať

VAJCE: Pod'me teda.

VAJCE: Zdravím ťa priateľ moriak. Kdeže kde?

MORIAK: Na prechádzku.

RAK: Pridaj sa k nám!

MORIAK: A vy kdeže ste sa vybrali?

VAJCE: Na vandrovku. Pod' s nami. Do tretice všetko dobré.

MORIAK: Hm. Keď traja, tak traja: Nedbám.

VAJCE: Pod'me teda.

-VAJCE: Aha ho, čoto tu za veľký spolok. Kačka Rapotačka, kohútik Jarabáčik

RAK: s volom a koňom v družnej debate.

VAJCE: Tak ako kamaráti, besedujete?

KAČKA: Kač, kač, vysvetľujem kde som bola na výlete.

VOL: Mú. A dumáme, dumáme, mú.

KOŇ: Že by sme sa mali dakde vybrať.

VAJCE: Pravdu, pravdu máš priateľ vôl, treba niečo skúsiť. My sme sa s rakom a moriakom vybrali na vandrovku.

KAČKA: Kač, kač, kač a kde?

VAJCE: Do sveta.

VOL: Do sveta vravíš? Mú

VAJCE: Tak veru. Keď chcete, pridajte sa k nám.

KAČKA: Myslím, že by sme sa mali.

VAJCE: Skvelé, bude nás sedem a to už je riadna družina.

VESELÁ SME DRUŽINA, DOBRÚ VOLU MÁME. NA VANDROVKU DO SVETA SA
RADI VYBERÁME.

POCHODÍME PO SVETE, VŠETKO POPREZERÁME A NA KONIEC TEJ CESTY SI
PIESEŇ ZASPIEVAME.

LA, LA.....

VESELO JE V DRUŽINE, KEĎ JE DOBRÁ VOLA. VEĎ S PESNIČKOU NA PERÁCH SA
KAŽDÁ STAROSŤ ZDOLÁ.

Sar gel'as o jandro pre vandrinel

Nakam'as pes le jandreske pre pol'ica te paš'ol. Chuťil'as: tele ! - u mukhl'as andre
luma(svetos). Džal, džal - del pozora pro bara, the pro cheva. Pre bareste pes šaj rozmarelas u
andel e chev avri na avelas. Džal, džal - arakhel pes le rakoha.

"Kaj džas ?" phenel o jandro.

"A tu

kaj ?" phenel o rako.

"Džav te

vandrinel !"

"U te oda

avka hin, džava tuha !"

Sas duj džene.

Maj lenge sas feder. The gil'ade peske.

Džan, džan, arakhen

pes la kačkaha.

"Kaj ča džas ?" phučel latar o jandro.

"U

tu kaj"? phuč'as e kačka.

"Džas

te vandrinel !"

"U te oda

avka hin, džav tumenca !"

No imar sas trin

džene. Dži triro, savoro mišto.

Džan, džan -

arakhen pes le pu'akoha.

"Kaj ča džas ?"

phučel lestar o jandro.

Av amenca !"

pes le grajeha.

lestar o jandro.

graj.

amenca !"

graj. Imar sas pandž džene. Pandž džene lače amala (kamarata).

Džan, džan - arakhen pes le guruveha.

"Kaj džas ?" phučel lestar o jandro.

"U tu kaj"? phučl'as o guruv.

"Džas te vandrinel !" Cikni kopa, mangel buter: av amenca the tu !" "Mište, džava",
priačhil'as o guruv.

Imar sas šov džene.

Džan, arakhen le kohutos.

ča džas ?" phučel lestar o jandro.

tumen ajci džene, kaj ?" phučel o kohutos.

te vandrinel ! Av, avaha efa džene !"

ta efa !" phenel o kohutos u diñas pes kija lende.

tovariša, vandrinen, čavil'as e rat'i- u on andro kalo veš ! O dromoro našil'as, avka nadžanle,
so te kerel. Opre veš, tele veš, kaj pes te garuvel ? Imar sas but bokhale ! Te aňi jekh dženo
nadžanelas so kerel, akor o jandro čalad'as god'aha. "Urňisal'uv pro smrekos" phend'as le
kohutoske. Dikh do okeru u phen, so dikhena !" Prastand'il'as o kohutos pro učo stromos.
Dikhel, dikhel do okeru -nič ! No jekhvareste lošaha marel le phakemca: "Kikiriki ! Udut
dikhav, udut !"

U čačes. Dur andro šitišagos labolas o udut andre cikni blakica. "Prasta andre odi sera, kaj
dikh'al o udut," phend'as leske o jandro "amen džaha pal tute." O kojutos pes mukhl'a andre
odi sera, sikhavel o drom. On savore džan pal leste, sar pro kisno. Pal o but phiriben, avle pre
jekh na baro ritos. Pro oda ritos ačhel cikno kheroro. Akana phenel o jandro le grajeske "

"Demav ča pal o vudar !"

gel'as avri phuri bibi :

" Imar džan adari !" Ča so mire muršora avena pale, kerena tumendar zameška !"

"Džas te vandrinel !

Džan, džan - arakhen

"Kaj ča džas ?" phučel

"U tumen kaj"? phučl'as o

"Džas te vandrinel ! Av

"Mište, džava !" priačhil'as o

"Kaj

"U

"Džas

"Te efa,

Vandrinen o efa

O graj demad'as, andal o kheroro

"So adaj kamen ? vičind'a pre lende.

"Ech, kerena, na kerena,," phend'a o jandro "so tuke pal oda ! Ča amenge efa tovarišenge de te chal, te pijel, the soviben !" "Ta mek so !" phenel e bibi. Me ajse khatar o vast, khatar o pindro čhingardenge nič nadava !"

No o jandro phend'as le guruveske: "Le ala rosna bibi pro šinga u l'idža la andro veš !" O guruv la il'as pro šinga, ligend'as la andro veš u čhid'a la odoj andre bari chev. Pa'is avl'as andro kheroro. O šov džene tovariša imar gele andro kher. Arakhle odoj skamind andreučhardo perdal o efa džene. Pro skamind tado tho peko, ajci, keci ča ko kamelas. Bešenaz odoj efa zbojnika u ipen len e bibi užarelas ole ra'utne chabnaha. No mek aňi nabešte ki o skamind, imar sunde bari vika the zoralo vakeriben až o veš phagersal'olas. Oda avenas pale o živaňa. So adaj te kerel ? Lačho lav feder sar grošis. O jandreo oda džanelas:

"Tu tut cirde avri pre paca" phed'as le kohutoske. Tu

ačh andre soba (izba) pal o vudar !" šeptind'as le grajeske. "Tu dža avri

pro bov !" phend'as le pul'akoske. "Tu beš tele lavica !"

šeptind'as la kačkake. "Tu dža andre kanvica !"

phend'as le ramoske. "A me ?" phend'as o jandro

korkoro peske " me man thovava andro popelos." Avka pes savore garude, u udut cirdne tele - u užarelas. Aven o živaňa ki o kheroro, no o udut nadikhen. "

So oda pes ačhil'as ?" phenen. "Talam e bibi amenge na zasut'as ?"

O nekbareder lendar phend'as:

"Maj odoj džav te dikhel so pes ačhil'as ! Ča sikra užaren, kaj ola čorkerde but'a na čhivkeren pre jekh kopa !" U mukhl'as pes te džal andre. Džal andre pitvora. Adaj les lel o guruv pro šinga u bac les perdl o phundrado vudar andro kher ! Odoj maj palal o vudar demel o graj le petaloha.

"Ej phenel, oda hin na varesavo rošņipen !" "Užar ča, maj tuke sitinava andro jakha !" phenel živaňis u chu'el ki e chovel'i (pahreba), rozcirdel la u phurdel andre late. Adaj o kerado ublal pripekel o jandro a ov : fuk ! pukind'as u phurdņas le živaňiske andro muj pherdo kerado umblal. Sar te leste l'ivindehas, chu'il'as ki e kanvica te thovel o jakha the o muj. No sar thod'as o vast andre kanvica, zachudņas leske o anguš'a o ramos peskere silavenca ! Zorales marela o živaňis le vasteha, visard'as avri e kanvica, kerđas baro ramusis. Pro oda ramusis demad'as e kačka le phakenca u takocind'a: Tak, tak, tak !"

O pul'akos kerelas ramusis le lopatenca, čhivkerelas le šereha u hudrinelas: "Hudri, hudri !"

O graj ča akana marelas le muršes palune čangenca andro dumo, hoj oles maj avri čhid'as andre pitvora. Odoj les il'as o guruv pro šinga u čhid'as les avri pre dvora. Ki oda o kohutos pro igisno girkañis pes delas anglal: "Kikiriki, Kokore !" Domurdardo, domardo živañis sar bi e vod'i dopel'as ki o peskere amala.

"Savo rosñipen pes odoj kerel ?" Phučenar lestar. U ov naš'i ani o luftos andre peste chudñas, so avka džanas o lava lestar: "Jaj, se odoj but na lačhes ! Kam'om ča avka pro angušta te zadikhel, u on man korkore cirdle maškar peste. Sar kam'om o chavel'i ti rozkerel, kaj te dikhav akor - fuk ! demađ'as avri tel o kominos o puškaris andro muj. Thovav o vast andre kanvica, kaj o jakha peske avri thovavam odoj o krajčiris le nožničkaha kerđ'as -šmik ! Mište mange o anguta tele na strihind'as.

Maškar o lavki o katl'in roztradñas o katl'ina, demađ'as man le člnkoha pal o šero u vičind'as : "Tak, tak !" Pro bov o pekaris kisitinelas o lopati u dudrinelas : "Demav, demav !" Palal o vudar chuťil'as avri o čižmaris, markerđ'as man avri le petaloha u čhid'as man andre pitvora. U dzivo goro il'as pre mande trastuñi vidla u čhid'as man avri pre dvora. Miri bacht sas, hoj pes na diňom te čhivel avri pre paca. Odoj sar imar pre kisno umblad'i užarelas pre mande o katos u vičinelas : " Adaj leha ! Adaj opre !"

Naužarenas o živaña, kaj te oda savoro pre lende te džal avri andal o kheroro ! Ile o pindre pro phike u denašenar ! Mukle odoj savoro, so kana čorde.

Ale amare tovariša the eftakre mastri peske pal'is bešte ki o skamind.

E host'ina sas kisno. Chanas, pijenas, mulatinenas - u sas len kaj te sovel. Ča o jandro pes našunelas mišto. Nakamelas pes leske imar dureder te vandrinel. Avka pro aver d'ives sas pale vandrovka.

E dramatizácia:

JANDRO: Me som jandro, ajso normalno jandro. Guľato the špicato. Diťhol pes, hoj buter guľato sar špicato, bo rado les chav.

Janko Polienko

V domčeku na brehu potoka býval muž so ženou. Nemali detí a to ich veľmi trápilo. Jedného dňa vraví žena mužovi:

„Počuj, starký! Keď sa nám už nijaké dieťaťko nenarodilo, vystrúhaj dáke aspoň z dreva.“

Muž mal práve trošku času, vyhľadal teda pekné lipové polienko a vystrúhal z neho chlapčeka. Krásny chlapček to bol, vyzeral aj múdry, aj smelý, mal iba tú jedinou chybu, že nebol živý. Ale mamka si ho aj tak k srdcu pritisla, do plienočiek zavila, do kolísky vložila, kolísku rozhojdala a takto mu zaspievala:

Hajaj, búvaj, synáček, upečiem ti koláčik, uvarím ti sladkej kaše, potešenie naše.

Zaspievala prvý raz, drevený chlapček zažmurkal očami. Zaspievala druhý raz, drevený chlapček pomrivil rúčkami. Zaspievala tretí raz, a tu drevený chlapček vyskočí z kolísky, objíme si mamku aj otca a vraví:

„Nuž dajte toho koláča, dajte tej sladkej kaše!“

Tí obaja hneď naznášali, čo len doma mali, kým toho nebolo za vrchovaty stôl. Tak si oni uvítali synčeka. A že sa im narodil z polienka, dali mu meno Janko Polienko.

Janko Polienko rástol ako z vody a s vodou si aj dobre rozumel. Otec mu spravil člnok a Janko plával na ňom hore potokom, dolu potokom, a zakaždým nachytil plno rýb. Tak pomáhal otcovi zháňať obživu. A mamka mu nosievala k vode obed. Vždy, keď prišla na breh, zaspievala milým hlasom:

Pod' sem, drahý synáčik, nesiem ti ja koláčik, nesiem ti ja sladkej kaše, potešenie naše.

A Janko, nech bol akokoľvek ďaleko, vždy ten spev počul, priplával na svojom člnku, najedol sa, uzhovárал s mamičkou a znova sa pobral chytať ryby.

Tak si oni žili, v pokoji nažívali a ani len netušili, že na nich striehne nešťastie.

V hustej hore na druhej strane potoka bývala striga. Veľa ráz počula, ako Jankova mamka volá svojho synčeka, a naučila sa jej pieseň. Jedného dňa na poludnie prikradla sa na breh potoka a zaspievala:

Pod' sem, drahý synáčik, nesiem ti ja koláčik, nesiem ti ja sladkej kaše, potešenie naše.

Janko Polienko ju počul a čudoval sa: hlas je akýsi iný, chrapľavý, ale pieseň je mamkina. Možnože mamka prechladla a zachrípla, nesmie ju nechal dlho čakať. Zvrtol sa so svojím člnom a priplával na to miesto, odkiaľ počul spev. No ledva vystúpil na breh, spoza kríka vyskočila striga, zdrapila chlapca a bežala s ním do svojej chalupy uprostred hlbokkej hory. Zamkla ho do komory a išla rozkúriť pec, že Janka upečie.

Vedel on, neboráčik, že je zle, ale nestratil hlavu. Obzeral sa po komore, či by sa z nej nedalo ujsť. Ako sa tak obzerá, zbadá v kúte myšaciu dieru. Aj to je dačo!

Začne sa on cez tú dieru z komory prelúpať. Všetky nechty si oblámал, všetky prsty do krvi poodieral, kým sa mu podarilo prehrabať von. On z komory – a striga do komory! Hľadá ho, lebo oheň už v peci pukoce.

Ale komora je prázdna, v stene diera prelúpaná. Hneď ona vedela, koľko udrelo, a pustila sa za Jankom. On tri kroky, ona jeden – už-už-už ho dolapí!

A tu si chlapec všimne vysoký dub, konáre má až pod samými oblakmi. Začne sa on na ten dub škriabať, vrtko ani veverica, raz-dva je na vrchovci.

Tam si sadne na konár a čaká, čo už teraz bude.

Striga sa jeduje, len-len že ju od zlosti nerozhodí: chlapča je, aha, tuto, celkom blízko, a predsa ako ďaleko. Dávno sa ona zabudla škriabať po stromoch.

Vrátila sa do chalupy, doniesla si tri sekery a začala ten velikánsky dub stínať.

Zle je, zle je, uvedomuje si neborák Janko. A práve vtedy zbadá na oblohe krdel' divých husí.

Zavolá na ne prosebne:

Húsky, húsky, húsence, vezmite ma na krídlence, zaneste ma za hory do mamkinej komory, tam sa dobre najete, do vôle napijete.

Ale husi mu vravia:

„Za nami letí druhý krdeľ, ten nech ťa vezme.“

Práve vtedy sa strige zlomila prvá sekera a dub sa zaknísal. Janko Polienko hľadá, vyzerá, kto by mu pomohol v nešťastí. A tu zbadá na oblohe druhý krdeľ husí. Zavolať na ne úpenlivo:

Húsky, húsky, húsence, vezmite ma na krídlence, zaneste ma za hory do mamkinej komory, tam sa dobre najete, do vôle napijete.

Ale husi mu vravia:

„Za nami letí ešte jedna hus, tá nech ťa vezme.“

V tej chvíli sa strige zlomila druhá sekera a dub sa nebezpečne zaknísal, už-už-už sa zvalí.

Tu letí ponad samý vrchovec osamelá stará hus. Janko Polienko zavolať zúfalým hlasom:

Húska, húska, husička, vezmi ma na krídlíčká a zanes ma za hory do mamkinej komory, tam sa dobre naješ, do vôle napiješ.

Hus mu vraví:

„Chytro si mi sadni na chrbát!“

Janko Polienko si na ňu sadol a v tej samej chvíli sa velikánsky dub s praskotom zvalil na zem.

Stará hus preletela ponad tú veľkú, hlbokú horu, preletela aj ponad potok a zosadla s Jankom na streche jeho rodného domčeka. Janko Polienko nakukne komínom do izby a vidí, ako tam otec s mamkou pri obede sedia, no jesť nejedia, synčeka oplakávajú, slzy im do misy cupkajú.

A tu on zavolá:

„Neplačte, otec a mamka moja, veď som ja tu!“

Tá radosť sa nedá slovami opísať! Všetci traja plakali, ale teraz už od šťastia. Ešte i stará hus, čo Janka zachránila, ukradomky vyronila slzu. A ďalej už ani neletela, ostala bývať v domčeku na brehu potoka a nikdy to neobanovala.

O Jankus Kotor kaštoro

Andro kheroro paše leñori bešel o rom la romñaha. Na sas len čhavore vaš oda pes but trapinenas. Jehvar phenel e romñi le romeske: "!Šun, phureja !" Te amenge na ul'il'as ñisavo čhavoro, varesaves mange avri čhin kaštostar. Le muršes sas dosta idejos, rodñas aj šukar kaštoro lipatar u čhingerđas avri la čhuraha muršores. Oda sas šukar muršoro, di'holas avri, hoj ela the god'aver, the bi darangutno, sas les ča jekh chiba, kaj na sas džido. No e dajori the avka les peske ki o jilo kikidelas, andro phernore le pa'arelas, andre koliska les thovelas, e

koliska, hojdinelas les u avka leske gil'avelas : Hajin, sov mro čhavoro, pekava tuke bokel'ori, tavava tuke gul'i grisa, amaro lošalo. Gil'ad'as jekhtovar, o kaštuno muršoro čhind'as le jakhorenca. Gil'ad'as dujtovar, o kaštuno muršoro čalad'as le vastorenca, Gil'ad'as tritovar u okaštuno muršoro chu'il'as avri andal e koliska, obchudñas la dajora the le dades u phenel: "No, den ola bokel'atar, the ola gul'a grisatar !" Ola duj džene, maj ande, sa so len andro kheroro sas, dži kana na sas o skamind pherd'ardo. Avka peske vitinde peskere čhavoress. U vaš oda, kaj ul'il'as le kaštorestar, dine laske nav Jankus Kotor kaštoro. O Jankus kaštoro barolas sar pañestar, u le pañeha peske mište achal'olas. O dad leske kerd'as člncos u ov pre leste plivinela upre thetele leñoraha u sakovar chudelas pherdo mače. Avka šigitinelas le dadeske te rodel dosta chaben ki o dživipen. U e dajori leske phiravelas ki pañi o dilos. Sakovar sar avelas ki o partos gil'ad'as kedvešne hangoha:

Av adaj miro kedvešno čhavoro, anav tuke bokel'ori, anav tuke the gul'i grisa, ašaripen amaro. O Jankus, te ul'ahas sar dur, sar šunelas oda gil'avipen, avelas pro peskero člncos ki e daj, čal'il'as, vakerd'as peskera dajoraha u pale džaalas tu chudkerel le mačhen.

Avke peske on dživenas šukares, no na užarenas, kaj pre lende užarel e bibacht. Andro baro veš pre aver leñakeri sera bešelas e rosno čohañi (striga). Buterval šunela sar le Jankoskeri daj vičinel peskere čhas u sikh'il'as te lakeri gil'i. Jekhe d'iveseste počoral av'as ki e leñ u gil'ad'as:

Av adaj miro kedvešno čhavoro, anav tuke bokel'ori, anav tuke the gul'i grisa, ašaripen amaro. O Janko kaštoro la šund'as, no čudal'inelas pes : *o hangos hino varesavo aver, ajso na šukar, no e gil'ihñi la dajorakeri. Šaj avel, hoj e daj šil'al'il'as, hiñi nasval'i vaš oda la ehin ajso hangos.*

Visard'a o člncos ki oda than, khatar džalas e gil'i. Ča so gel'as avri pro partos e čohañi chu'il'as avri palal o bur, chudñas le čhavoress u denašelas leha andro peskero kheroro, maškar o baro veš. Odoj les thođ'as andre komora u zarind'as les gel'as te thovel bari jag, bo kamelas le Jankus te pekel.

Av'as čororo, kaj oda nane mišto, al'w na našad'as o šero. Rozdikhelas pes pale komora, sar pes delas adari te denašel. Sar pes avka rozdikhelas, dikhl'a andro kutos cikñi dživindeskeri (dživindo = myš) chev. The oda hib vareso ! Chudñas pes prekal odi chev andal e komora te marel avri. Savore naja peske phagerd'as, savore angušta dži o rat tele rand'as, dži sar pes andal e komora chudñas avri. Ov andal e komora - e čohañi andre komora ! Rodel les, bo e jag andro bov imar zorales pukinel.

No, e komora čuč'i, andre fala chev avri kerd'i. Maj oj džan'as, keci demad'as u mukhl'as pes te denašel pal o Jankus. Ov trin kroki, oj jekh -imar-imar-imar les dochudela !

U ako o čhavoro zadikhľ'a učo dubos, leskere konara resenas dž'i o čeri (ňebos). Chudel pes ov pro oda dubos te cirdel, sigo sar veverička, jekh-duj imar hino opre. Odoj peske bešľ'a pro konaris u užarelas so imar akana ela.

E čohaňi choľ'isaľ'ol, mište la choľ'atar na rozčhivel : o čhavoro hino adaj, maj pašes, no the dur. Čirla oj bisterď'as te cirdel pes pal o kaštune (*stromy*).

Avľ'as pale andro peskero kheroro , andľ'as trin tovera u chudň'as o baro dubos tele te čhingerel. Oda nane mišto,gondoľ'indľ'as peske čoro Jankus. No ipen ako dikhlľ'as opral peste dziva papiňa. Vičindľ'as pre lende mangišabnones:

Papiňora, papiňora, papiňorki, len man pro peskere phaka, ľ'idžan man pal o veša, andre mira dajakeri komora, odoj mište chana, the pijena.

Aľ'e o papiňa phende:

"Pal amende džal mek jekh papiň, oj tut me lel."

Ipen akor phadľ'ľ'a la čohaňake dujto tover u o dubos razisaľ'ľ'as, maj-maj-maj tele perela. Adaj hurň'isaľ'ol opral o dubos jek phuri papiň korkori. O Jankus-kaštoro vičindľ'as dukhade hangoha:

"Papiňori, papiňori, le man pro peskere phaka u ľ'idža man pal o veša andre mira dajakeri komora, odoj mište chaha, the pijeha.

E papiň phendľ'as:

"Sigo, beš tuke pro miro dumo !"

O Jankus-kaštoro pre late bešľ'as u andro oda momentos o baro dubos bare praskišagoha tele peľ'as pre phuv.

E phuri papiň pregeľ'as perdal oda baro veš, the perdal e leň u bešľ'a tele le Jankuha leskere kherekro dachos. O Janku zadikhľ'as perdal o komunis andre u dikhel sar o dad the e daj bešen paš o skamind paš o dilos, no na chan, pal peskero čhavoro roven u o apsa len peren andro čaro. Akor ov pre vičindľ'as:

"Ma roven, dade, dajori miri, se me som adaj !"

Odi loš pes nadel lavenca avri te pisinel ! Savore trin džene rovenas, akana imar la bachtatar. Mek the e phuri papiň, so les arakhľ'as, počoral mukhlľ'as jekh aps. U dureder imar na urň'isarď'as (*neľetela*), ačhiľ'as te bešel andro kheroro, pro partos paš e leň u šoha oda nabajindľ'as.

Úlohy- Janko Polienko

- **Vyhľadaj v texte a dopiš vetu:**

Húsky, húsky, húsence, vezmite ma na krídlence, zaneste ma .....

.....
.....

- **Oprav vety. Pomáhaj si textom.**

Muž mal práve trošku času, vyhľadal teda pekné dubové polienko a vystrúhal z neho chlapca. _____

_____
_____

V tej chvíli sa strige zlomila tretia sekera a buk sa nebezpečne zaknísal, už-už-už sa zvalí. _____

_____
_____

- **Napiš niekoľkými vetami, o čom bol príbeh.**

Kocúr v čižmách

Jeden mlynár mal troch synov, mlyn, somára a kocúra. Synovia mleli, somár donášal obilie a odnášal múku a kocúr chytal myši. Keď mlynár zomrel, synovia si takto rozdelili dedičstvo: najstarší dostal mlyn, stredný somára a najmladší kocúra; viacej sa mu neušlo. Bol preto smutný a takto si vrazil: – Ja som predsa dostal to najhoršie. Môj najstarší brat môže mlieť, druhý sa môže nosiť na somárovi, ale čože si počať s kocúrom? Dám si z jeho kože urobiť rukavice a budem mať pokoj.

– Počuj, – začal kocúr, ktorý rozumel všetkému, čo vrazil najmladší syn, – nezabíjaj ma pre pár ledajakých rukavíc, radšej mi daj ušiť čižmy, aby som sa v nich mohol ukázať medzi ľuďmi. Uvidíš, že ti budem skoro na dobrej pomoci.

Mlynárov syn sa takej kocúrovej reči začudoval, ale keďže práve vtedy šiel okolo obuvník, zavolať ho, aby kocúrovi odmerala čižmy. Keď boli čižmy hotové, kocúr si ich obul, vzal si vreco, naspodok doň nasypal obilie, navrch priviazal šnúru, aby mal čím zaľahovať, prehodil si vreco na chrbát a na zadných nohách vyšiel z domu do sveta, celkom ako človek.

V tom čase vládol v krajine kráľ, ktorý veľmi rád jedával prepelice. Iba po biede sa človek dostal čo len k jednej. V lese ich síce bolo plno, ale boli také plaché, že z nich neukoristil ani jeden poľovník. Kocúr to vedel a hútal, ako by si pomohol. Keď prišiel do hory, otvoril vreco, porozhľňal v ňom zrno, šnúru pustil do trávy a jej koniec pretiahol za krovie. Obišiel krovie, učupil sa a striehol. Čoskoro prileteli prepelice, zbadali zrno a jedna za druhou skackali do vreca. Keď ich dnu bolo už hodne, kocúr potiahol šnúru, pribehol k vrecu a prepeliciam povykrúcal krky. Potom si prehodil vreco cez chrbát a šiel rovno do kráľovského zámku.

Stráž zvolala: – Stoj! Kdeže!?

– Ku kráľovi, – krátko odvetil kocúr.

– Máš ty zdravý rozum? Kocúr, a ku kráľovi?

– Nech len ide, – povedal druhý. – Kráľovi je aj tak často dlhá chvíľa, možno ho kocúr rozveselí miaukaním a pradením.

Keď kocúr prišiel pred kráľa, poklonil sa mu a riekol: – Môj pán, urodzený gróf, – a pritom vyslovil dlhé a vznešené meno, – sa pánu kráľovi porúča a posielala mu prepelice, ktoré práve chytil do slučky. – Kráľ sa začudoval pekným tučným prepeliciam, bol od radosti celý bez seba a rozkázal, aby dali kocúrovi z pokladnice do vrecka toľko zlata, koľko len unesie: – Toto daj svojmu pánovi, a že mu za jeho dar veľmi pekne ďakujem.

Úbohý mlynársky syn sedel zatiaľ doma pri obloku a s hlavou v dlaniach myslel na to, že na kocúrove čižmy dal posledný groš a že čo mu kocúr za to môže doniesť. Vtom vošiel kocúr do izby, zhodil z chrbta vrece, rozviazal ho a pred mlynára vysypal číre zlato. – Tu máš za čižmy, a kráľ ťa dáva aj pozdravovať a pekne sa ti poďakúva.

Mlynár sa nad tým bohatstvom zaradoval a nijako nemohol prísť na to, kde sa vzalo. Ale kocúr, zatiaľ čo si vyzúval čižmy, mu všetko vyrozprával a nakoniec povedal: – Už máš dosť peňazí, ale zajtra si zase obujem čižmy, lebo musíš byť ešte bohatší.

Druhé ráno šiel kocúr zase na poľovačku a prišiel ku kráľovi s bohatým úlovkom. Tak to šlo deň čo deň a kráľ si kocúra tak obľúbil, že sa po kráľovskom zámku mohol prechádzať, kde len chcel. Raz bol kocúr v kráľovskej kuchyni pri sporáku a zohrieval sa. Tu vošiel kočiš a klial: – Bodaj by kráľa aj s princeznou parom vzal. Chcel som ísť do hostinca zahrať si v karty a vypiť si, a tu ich musím povoziť okolo jazera.

Keď to kocúr počul, odplazil sa domov a povedal svojmu pánovi: – Ak sa chceš stať grófom a byť bohatý, poď so mnou k jazeru a kúp sa v ňom.

Mlynár kocúra poslúchol a šiel s ním k jazeru. Tu kocúr vzal jeho šaty, odniesol ich preč a skryl. Práve vtedy prichádzal na koči kráľ. Vtom kocúr začal úpenlivo lamentovať: – Ach, najvznešenejší kráľ! Kým sa môj pán kúpala v jazere, akýsi zlodej mu ukradol šaty. Teraz je pán gróf vo vode a nemôže vyjsť von, a ak tam ostane dlhšie, prechladne a umrie.

Keď to kráľ počul, kázal zastaviť koč a jeden z jeho sluhov musel uháňať po šaty. Pán gróf si obliekol nádherné šaty, a pretože mu kráľ aj tak bol za prepelice zaviazaný, musel si prisadnúť k nemu do koča. Princezná sa tiež nenahnevala, lebo gróf sa jej celkom páčil.

Kocúr bežal vopred, pribehol na veľkú lúku, kde robilo okolo sto ľudí. – Čia je to lúka, ľudkovia? – opýtal sa kocúr. – Veľkého čarodejníka, – znela odpoveď. – Počujte, teraz prejde tadiaľto na koči kráľ, a keď sa opýta, čia je to lúka, odpovedzte: grófova. Ak tak nepoviete, budete všetci synmi smrti.

Potom šiel kocúr ďalej a prišiel k poľu s obilím, za ktorým bola hora. Boli tam ženci a drevorubači a s nimi sa dohodol takisto. Všetci sa za ním obzerali, a že vyzeral tak čudne a

chodil v čižmách ako človek, báli sa ho. Čoskoro prišiel k čarodejníkovmu zámku, vošiel bezočivo dnu a poďho rovno pred čarodejníka. Čarodejník si ho nedôverčivo obzeral a spýtal sa ho, čo chce. Kocúr sa mu poklonil a povedal: – Počul som, že sa môžeš premeniť na hocijaké zviera, na psa, líšku alebo vlka. To by som aj uveril, ale premeniť sa na slona, to sa mi vidí celkom nemožné. Nuž prišiel som sa o tom presvedčiť.

Čarodejník pyšne odpovedal: – To je pre mňa maličkosť. – A v tej chvíli premenil sa na slona. – To je už dačo, ale či sa premeniš aj na leva? – To je pre mňa tiež nič, – povedal čarodejník a už stál pred kocúrom ako lev. Kocúr sa tváril veľmi začudovane a volal: – Neuveriteľné, neslýchané, ale ešte neslýchanejšie by bolo, keby si sa premenil na celkom malé zviera, ako je napríklad myš. Ty iste dokážeš viac ako hociktorý čarodejník na svete, ale toto by bolo predsa len priveľa.

Čarodejník bol celý uveličený po takých sladkých slovách a riekol: – O, áno, milý kocúrik, aj to dokážem, – a už behal po izbe ako myš. Kocúr za ňou, jedným skokom ju chytil a zožral.

Za ten čas kráľ s grófom a princeznou prišli na koči k veľkej lúke.

– Čie je to seno? – opýtal sa kráľ.

– Pána grófa! – kričali všetci, ako im kocúr prikázal.

– Máte tu pekný kus zeme, pán gróf, – povedal kráľ. Potom prišli k poľu s obilím. – Čie je to zbožie, ľudia?

– Pána grófa.

– Ej, pán gróf, máte pekné role.

Potom prišli k hore. – Čie je to drevo, ľudia?

– Pána grófa.

Kráľ sa čudoval ešte väčšmi a povedal: – Vy ste zaiste bohatý človek, pán gróf, myslím, že ani ja nemám takú peknú horu.

Konečne prišli do zámku. Kocúr stál na schodoch, a keď koč zastal, zoskočil dolu, otvoril dvere na koči a povedal: – Pán kráľ, došli ste do zámku môjho pána grófa a táto česť ho urobí šťastným na celý život. – Kráľ vyšiel z koča a obdivoval nádherný zámok, ktorý bol vari ešte krajší a väčší ako jeho kráľovské sídlo. Gróf zaviedol princeznú do sály, ktorá sa celá jagala od zlata a drahého kamenia.

Onedlho mal gróf s princeznou svadbu, a keď kráľ zomrel, kráľom bol gróf a kocúr v čižmách prvým ministrom.

O kocuris andro ciracha

Jekhe mlinaris sas trin čhave, malmos, somaris the kocuris. O čhave erñinenas, o somaris anelas o džov u lidžalas o aro u o kocuris chudkerelas le džiden. Sar o mlinaris muľas, o čhave peske ulade o barvaľipen so lenge mukhľas. O mek phureder chudňas o malmos, mařkarutno čhavo le somaris u o terneder le kocuris; buter leske na ačhilľas. Vař oda leske sas phares u avka peske phenelas : - Me chudňom oda maj rosneider. Miro mek phureder phral řaj erñinel, o dujto řaj phirel pro somaris, alľe so řaj kerav le kocuriha ? Dava peske leskera cipatar te kerel vasteskere (*rukavice*) u ela smirom.

- řun, chudňas o kocuris so achaľolas savoreske so vakerelas o mek terneder čhavo, - ma murdar man perdal varesave vasteskere (*rukavice*), sigeder de mange te sivel ciracha, kaj pes řaj andre lende sikavav anglo nipi. Dikheha, hoj tuke avava pro lačho řigitipen.

Le mlinariskero čhavo pes čudalľinelas pre ajsi kocuriskeri duma. No kaj ča ipen pařal džalas o kamařľiko majstros, vičindľas, kaj te kerel le kocuriske ciracha. Sar esas o ciracha kisna, o kocuris len urďas, ilľas peske o gono, tele diňas sikra džov, opre phandľas řnurka, kaj les te avel soha te zacirdel, čhidľas o gono pro dumo a pro palune pindre geľas avri andal o kher andre luma (*svetos*), sar te elas manuř.

Andro oda vacht (*čas*) andre odi them sas kralľis, so but kamelas te chal prepelici. Ča but phares pes řaj manuř sochudňas ki e jekh. Andro veř len sas but, no sas but darangutne, kaj o veřutne nařľi chudne so ča jekha. O kocuris oda džanelas u duminelas sar řaj peske řigitinelas. Sar avľas andro veř, phuterďas o gono, o džov thodľas andre jekh kopka, e řnurka mukhľas andre čar o aver řnurakero agor precirdňas pal o kandre. Obgeľas o kandre, čupindľas a užarelas. Pal o charno momentos avle o prepelici, dikhle o džov avka jekh pal avrate chuťkerde andro gono. Sar imar andro gono gele but prepelici, cirdňas e řnurka, avľas ki o gono u le prepelicenge avri bondľardľas o girkaňa. Palľis prečhidľas o gono peske prekal o dumo u džalas ki o kralľiko burkos. E varta zvičindľas: - "Ačh ! Kajča ?"

"Ki o kralľis" -charnes pale phendľas o kocuris.

- Hin tut sastľi godľi ? Kocuris, u ki o kralľis ?"

"Ča me džal, - phendľas aver. - Le kralľiske hin the avka lungo vacht, talam les o kocuris peskere miaukaňišagoha lořanela.

Sar o kocuris avľa ki o kralľis, thodľas leske peskeri paľiv u phendľas leske: - Miro raj, o baro rajkano grofos- pař phendľas dindľardo rajkano nav - le kralľis zdravinel u bičhavel leske leske ala prepelici, save na čirla chudňas andro řelo. - O kralľis pes čudalľindľa ole řukare, thule prepelicenge, sas les bari loř u phendľas, kaj te den le kocuriske andal e pokladňa ajci sovnakaj, keci ča birinela te lel" "Ada de peskere rajeske, u kaj vař leskero daros leske but palľikerav.

Čoro m'inariskero raklo bešelas khere paš eblaka, o šero andro burñika u gondol'inelas pro oda, hoj vaš le kocuriskere ciracha diñas ostatño grošis, the hoj so leske šaj o kocuris vaš oda anel. Andro oda av'as o kocuris andre, čhid'as o gono pal o dumo, rozphandšas les u čhid'as andal leste žožo sovnakaj. -Le, vaš o ciracha, o kral'is tut pozdravinel, the šukares tuke pa'ikerel.

O m'inar sa lošalo ajse barval'ipnastar, ņisar naš'i av'as pro oda, khatar pes il'as. No o kocuris, sra delas tela o ciracha, sa leske vakerd'as u pro agor phend'as: - "Imar hin tut dosta love, no tajsa pale urava o cirach, bo mausaj sal te avel barvaleder.

Aver tosara ge'as o kocuris pale andro veš u av'as ki o kral'is le prepel'icenca pherdo gono. Avka oda džalas sako d'ives u o kral'is le kocuris avka rado dikhelas, kaj šaj pal o kral'iko burkos phird'as, kaj ča kamelas. Jekhvar o kocuris sas andre le kal'iko kuchña, paš bov ta'olas. Av'la andre le kral'iskera kočijakro vezetiris u bares košel: - "kaj le kral'is, the la princezna o perumos te lel. Kam'om te džal andre karčma karti te bavinel, the vareso peske te pijel, no musaj som len vozinel pašal o phandlo pañi (*jazero*)."

O kocuris sar oda šund'as, sig pes cirdñas khere u phenel peskere rajeske: - "Te kames te avel grofos, the barvalo, av akana manca ki o phandlo pañi u land'uv odoj."

O m'inaris le kocuris šund'as u ge'as odoj. Adaj o kocuris il'as leskere gada u l'igendas len odari u garud'as pes. Ipen avelas e kočija le kral'iha. Akor o kocuris hudñas te lamentinel: - ach bareja kral'ina ! Dži kana miro raj land'olas, varesavo živañis leske čord'as o gada. Akana hino o grofos nadro pañi u naš'i džal avri u te odoj ačhela dureder šil'al'ola u šaj merel.

Sar o kral'is ada šund'as, phend'as te ačhavel e kočija u jekhe peskere solgendar bičhad'as vaš o gada. O raj grofos urd'as pre peste barikane gada, u vaš oda hoj o kral'is les leske vaš o prepel'ici andre phandlo, il'as les te bešel paš peste andre kočija. E princezna na sas chol'amen pro oda, bo o grofos sas lake pre kedva.

O kocuris denašel anglal lende, av'as pro baro ritos, kaj kerenas but'i vaj šel džene manuša. Kaskero ada ritos manušale ? - le bare bosorakoskeri - phendeleske pale. - Šunen, akana adari predžala o kral'is u te phučela kaskero ada ritos, phenena, le grofoskri. Te avka naphenena savoren tumen užarela meriben. Pa'is ge'as o kocuris dureder u av'as ki e ma'la kaj sas o džov u pal late sas veš. Odoj sas ola so skidenas o džov, the o murša so kerenas kaštenca andro veš, u lenca savorenca pes the avka dovakerd'as. Savore pal leste dikhenas sar di'hol avri andro ciracha, u daranas lestar. Pa'is ki o bosorakoskero burkos, ge'as bijakhengro andre angla leste. O bosorakos peske les na pa'abnakero predikhelas u phuč'as lestar, si kamel. O kocuris band'ardones sikađas leske pa'iv u phend'as: - "Šund'om, kaj džanes pestar te kerel

akarsave džviri, pro rikono, liška, vaj pro ruv, no oda mek šaj pa'av, al'e te kerel pestar slonos, oda pes mange na dikhel hoj pes del. Avka av'om, te dikhel so šaj."

O bosorakos barikanes phenel: - "Perdal mande oda nane nič.- U andro oda momentos sas lestar slonos." - "No, oda imar hin vareso, no či kereha pestar levos, oda nane nič phend'as o bosorakos u imar anglo kocuris ačhelas levos." O kocuris pes kamuri čuda'inelas, no phenel oda hin našundo, no mek buter našundo ela, te kerehas pestar ciknore džviros, sar hin pro priklados o dživindo. Tu čačes, džane buter sar akarsavo bosorakos andre luma, no ada elas šaj buter sar džanes.

O bosorakos sas baro barikano pal ala gule lava u phend'as: "O, he kedvešno kocurinkoha, oda džanav te kerel" - u imar prastalas pal o kher sa dživindo. O kocuris pal leste, jekhvar chu'it'as, chudñas les u cha'as. Tel oda vacht o kral'is le grofoha, the la princeznaha avle la kočijaha ki o baro ritos.

"Kaskero ada khas ?" phuč'as o kral'is.

"Amare grofoskro." - vičinenas savore, sar lenge phend'as o kocuris.

- "Ej raja grofona hin tut šukar phuvakro kotor, phend'as o kral'isPal'is avle ki e ma'la le džoveha - kaskero adadžov, nipale ?"

- "le grofoskro"

- "Ej grofona, hin tut šukar ma'i."

Pal'is avle ki o veš - "kaskere ala kašta, manušle?"

- "Le grofoskro."

O kral'is pes but čuda'inelas u phend'as: -Tu sal čačes barvalo manuš grofona, gondo'inav, kaj aňi man nane ajso šukar veš.

Pro agor avle ki o burkos. O kocuris ačhelas pro gankos, u sar e kočija zaačhi'a, chu'it'as tele, phundrađas la kočijakro vudar u phend'as: - "Raja kral'ina, av'an andro le grofoskro, mire rajeskro burkos u adi pa'iv les kerela bachtale pro igisno dživipen. - O kral'is gel'as avri andal e kočija u obdikhelas peske o šukar burkos, savo sa talam šukareder the bareder, sar le kral'iskero. O grofos il'as la princezna andre sala, savi pes jagatinelas la sovnakatar the le kuč barendar.

Pal o charno vacht, sas baro bijav, bo o grofos il'as la princezna romňake, u sar o kral'is mu'as, akor o grofos ačhi'as kral'iske u o kocuris sas ešebno ministros.

Úlohy- Kocúr v čižmách

- **Napiš po tri vlastnosti:**

Aký bol kocúr? _____

Aký bol kráľ? _____

- **Oprav vetu. Pomáhaj si textom.**

Onedlho mal kocúr s princeznou svadbu, a keď kráľ zomrel, kráľom sa stal kocúr a gróf prvým ministrom. _____

_____

_____

_____

- **Čo dostali traja bratia po smrti svojho otca?**

_____

_____

_____

_____

- **Napiš niekoľkými vetami, o čom bol príbeh.**

O psíčkovi a mačičke

O bábike, ktorá tenko plakala.

Raz celý deň pršalo, všade bolo mokro a zima a psíček s mačičkou nemohli ísť von a nemali čo robiť. A tak sa zhovárali.

- Vieš, mačička, my by sme tiež mali mať dáke hračky, ako majú deti. Keď takto prší, mali by sme sa s čím hrať.

- Čože ja, ja tých hračiek veľa nepotrebujem. Mne stačí aj kľbko nití alebo kúšтик papiera. Ale poznám deti, ktoré majú toľko hračiek, že nevedia, čo s nimi, a ani sa potom s nimi nehrajú a len ich porozhadzujú po všetkých kútoch.

- Veru,- vrčal psíček, - a nie je to pekné od tých detí. Ani nedávajú na tie hračky pozor, majú ich špinavé, rozbité a roztrhané, škoda vravieť!

- To sú neporiadne deti, -povedala mačička. – Koľko pokazených hračiek som ti ja už videla! Takým deťom, ktoré si nevedia svoje hračky vážiť, by sa ani žiadne nemali dávať. To teda keby psíčkovia a mačičky mali hračky, iste by s nimi zaobchádzali lepšie než neporiadne deti!

- Tí určite,- povedal psíček. – A zle by so svojimi hračkami zaobchádzali len neporiadni psíčkovia a mačičky. No tých je málo, ale pri deťoch je to horšie, tie by mali mať lepší rozum než malé mačičky a psíčkovia.

A tak sa rozprávali, až z toho zaspali a spali až do rána. Keď sa prebudili, svietilo krásne slniečko a ani troška nepršalo.

- Je pekne, tak pôjdeme von, - povedali si psíček s mačičkou. A ako tak vonku chodili, počuli, ako niekde niečo tenko plače.

- Čo to tak tenulinko plače, nie je to nejaký vtáčik?- povedal psíček.

- To nebude vtáčik, to možno plače nejaký chrobáčik, že sa mu niečo stalo, - vravela mačička.

- Alebo plače nejaký motýľ, - povedal psíček.

- Alebo možno nejaká zlomená kvetinka, - rozmýšľala mačička.

Nuž hľadali, hľadali a dívali sa dookola, odkiaľ to tak tenko plače. A teraz už videli, čo to plakalo tak jemne a tenulinko. Celkom v kúte vo vysokej tráve – a tá tráva bola po daždi ešte mokrá – ležala pod žihľavou malá bábika. Nejaké decko tam tú malú bábiku stratilo alebo zahodilo a bábika tam ležala už niekoľko dní, pršalo tam na ňu, až mala šatočky celé mokré, hlavičku mala trochu obitú a bola hladná a trocha aj kašľala a bála sa tam taká sama.

- Prečo tak plačeš, bábika malá? – pýtali sa jej.

- Ja plačem, lebo mi je ľúto, že ma moje dievčatko sem len tak hodilo a že som hladná a že mi je smutno, keď som tak sama.

- Chuderka, aj nám je ťa strašne ľúto, - povedal psíček. – To dievčatko, to nebola tvoja dobrá mamička, keď ťa tak mohla hodiť a nechať. To sa takým malým dieťatkám, ako si ty, nemá robiť, lebo sú maličké a nemôžu si pomôcť.

- Vieš čo, nám je ťa tak ľúto, my sa ťa ujmemo a vezmeme ťa k nám, keď to tvoje dievčatko ťa nechcelo, - povedala mačička.

Vzali pohodenú bábiku a opatrne si ju niesli domov. Bábika už neplakala a bola rada, že sa už nemusí báť taká sama v mokrej tráve a v žihľave.

-Tak, teraz máme svoju bábiku, tú sme našli, to bude teraz ako naše dieťatko, - radovali sa psíček s mačičkou.

- Nakresli menšie a väčšie kľbko vlny, s ktorým sa pohrá mačička..:) Môže byť aj viacfarebné...(krúživé pohyby na rozcvičenie ruky)

E popka so sanes rovelas

Jekhvar igisno d'ives delas brišind, sako than sas cind'ardo the šilalo u o rikonoro la mačkocaha naš'i džanas avri u na sas len so te kerel. Avka maškar peste vakerenas.

Džanes mačkico, the amen kamenas te avel varesave bavišaga, sar hin le čhavoren. Sar avka del brišind, elas amen soha pes te bavinel.

So ča, mange ola bavišaga na kampil. Mange hin dosta the jekh thavengero klbkos, vaj cikno papirošis. No prindžarav čhavoren, so hin len ajci bavišaga, hoj na džanen so lenca , u aňi pes lenca na bavinen, ča len rozčhivkeren pal o savore kuti.

Bizo, phenelas o rikonoro - u nane oda ole čhavorendar šukar. Naden pro ola bavišaga ņisavi pozora, hine melale, rozmarde, čhingerde, zijand te vakerel !

- Oda hine na lače čhavore, -phend'as e mačkica. - Keci musarde bavišaga me tuke imar dikhl'om ! Ajse čhavoreng, so na džanen peske o bavišaga te l'ikerel, nakamelas pes lenge te del ņisave. No oda te le rikonoren the le mačkicen enas ola bavišaga, čačas lenca kerenas feder sar ola na lače čhavore !

- Ola čačas, phend'as o rikonoro. - U rosnones lenca kerenas ča o na lače rikonore, the o mačkici. No ajse hine frima, no pašo čhavore oda hin goreder, len kamelas te avel feder god'i sar le ciknore rikonoren the le mačkicen.

Avka vakerenas dži sostar the zasute u sovenas dži tosara. Sar ušt'ile, šukares sitinel o khamoro u aňi sikra nadelas brišind.

- Hin šukare, avka džaha avri, - phende peske o rikonoro la mačkicaha. Avka sar avral phirenas, šunde sar varekaj vareso sanes rovel.

- So oda avka sanores rovel, nane oda varesavo čirikloro ? - phend'as o rikonoro.

- Oda na ela čirikloro, oda šaj rovel varesavo kirmoro, vareso pes leske ačhil'as, -phend'a e mačkica.

- vaj rovel varesavi paparuga (*motýl*), - phend'as o rikonor o.

- šaj oda avel the varesavi phagi lulud'i - gondol'inelas e mačkica.

Avka rodenas, rodenas, dikhenas pašal peste dookeru, khatar oda vareko avka sanes rovel. Akana imar dikhle oda, so avka sanes rovelas. Andre uči čas dži andro kutos- odi čar sa pal o brišind mek cind'i - paš'olas tele pekriva cikni popkica. Varesavo čavoro odoj la cikna popkica našad'as, vaj žačhid'as u e popkica odoj paš'olas buter d'ivesa, delas pre late brišind, o gadore pre late sas cinde, o šeroro la sas sikra tele mardo, sas bokhal'i, sikra chasalas u daralas pes odoj korkori.

- Soske avka roves popkico cikni ? - phučenar latar.

- Me rovav, bo mange hin phra, hoj miri čhajori adaj avka čhid'as the hoj som bokhal'i, the kaj mange hin phares, kana som ajsi korkori.

- Čorori, the amenge hin vaš tuke pharo - phend'as o rikonoro. - Odi čhajori, oda na sas tiri lači dajori, te tut avka šaj čhid'as, the mukl'as adaj. Oda pes ajse ciknore čhavorenge sar sal tu, natromal te kerel, bo hine ciknore u nadžanen peske te šigitinel.

- Džanes so, amenge hin vaš tuke avka pharo, kaj tut laha ke amende, te odi tiri čhajori tut nakamelas, - phend'as e mačkica.

Ile popkica u šukares le anenas khere. E popkica imar na rovelas u sas lošaňi, kaj na ela ajsi korkori sar andre odi cind'i čar the e pekriva.

- Avka, akana imar amen hin amari popkica, rakhlam la, akana ela sar amaro čavoro - radisa'onas o rikonoro, the e mačkica.

- Vyfarbi tie slová, ktoré hovoria, ako správne zaobchádzať s hračkami:

šetrne ohľaduplne zle opatrne milo rozhadzovať uložiť polámať

pokaziť opraviť stratiť pošliapať dobre zahodiť

Ak ťa napadne ešte iné, napíš sem. _____

- Napíš, aké hračky máš doma :

_____

---

4. Ktorá je tvoja najmilšia hračka? Pokús sa ju nakresliť.

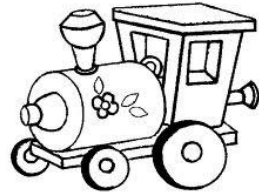
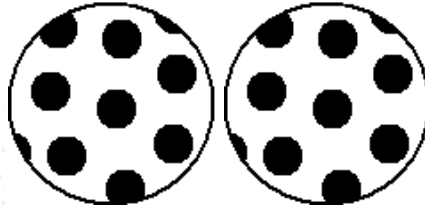
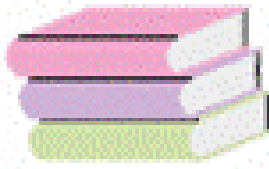
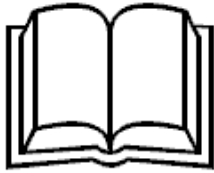
6. Prečo bábika plakala? Nájdi vetu v texte a napíš ju pozorne a bez chýb:

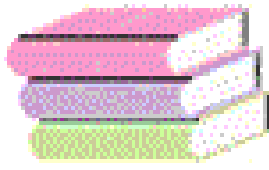
do poličky.

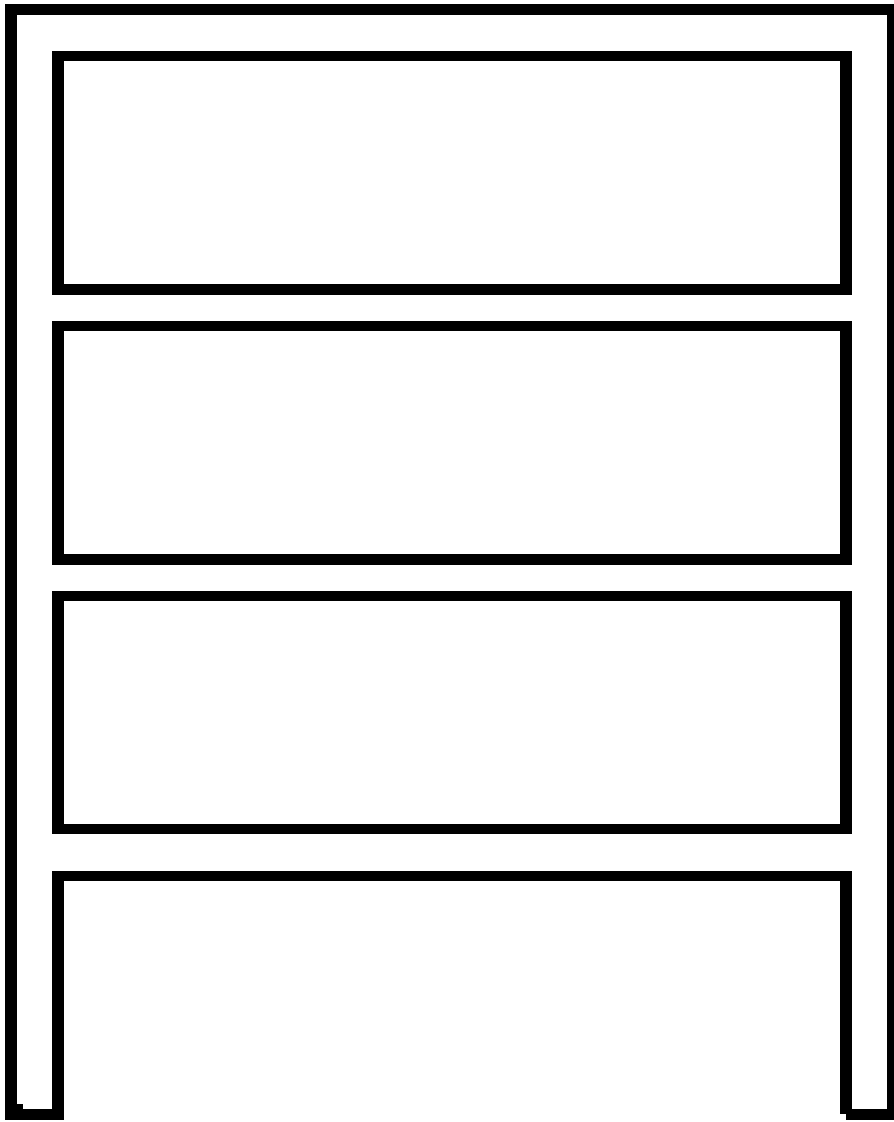
Urob poriadok v detskej izbe. Vystrihni a ulož hračky

www.dreamstime.com

Na zopakovanie v závere školského roka

Určite rád čítaš alebo pozeráš rozprávky. Čo bude tvojou úlohou? Pokús sa správne vypracovať úlohy a dostaneš rozprávkovú odmenu.

Na riadok napíš správny názov rozprávky.

Hrnček, peč! : .....

Tri kolieska pre Popolušku : .....

Kocúr v botaskách : .....

Ružová čiapočka : .....

Snehulienka a osem trpaslíkov : .....

Líška a sedem kozliatok : .....

Určite si túto úlohu zvládol bez problémov. Teraz sa vyberieme do KRÁĽOVSTVA ZLA, kde žije zlý čarodej Zloduch, ktorý nemá rád mladých a krásnych princov. Preto ich začaroval a oni teraz blúdia kráľovstvom v úplnom zabudnutí.

V druhej úlohe pomôž princom nájsť svoju rozprávku, vráť ich tam, kde patria.

Prvý princ putuje tmavým hustým lesom. Uprostred čistinky zbadal sklenenú truhlu, kde spala krásna dievčina. Strážilo ju veľa malých.....:

Druhý princ sa prezliekol za chudobného, ale veľmi pracovitého záhradníka. Pracuje v zámku princezničky Krasomily.

Tretí princ prešiel celé svoje kráľovstvo. Putoval na koni a v ruke držal malú črievičku.

Štvrtý princ prichádza k zakliatemu zámku, ktorý je dookola zarastený šípkovým kríkom. Vo vnútri nájde spiacu krásavicu.

Piaty princ hľadá krásnu dievčinu, ktorú videl na plese. Nevie, že tá prekrásna dievčina pracuje v kráľovskej kuchyni.

Aj teraz si vedel odpovedať na túto úlohu? Ak áno, môžeme postupovať ďalej.

Rozprávkové postavy sa rozutekali, pretože hrali naháňačku. Ale sa už nevedeli vrátiť späť. Vieš ich vrátiť do správnej rozprávky? Spoj čiarou správne dvojice.

Marienka

Červená čiapočka

macocha

Zlatovláska

trpaslíci

O medovníkovom domčeku

vlk

Snehulienka

Maruška

Popoluška

Juraj

Soľ nad zlato

Vypracoval si aj túto úlohu? Tak rýchlo do ďalšej úlohy.

Napiš, ktoré postavy z rozprávok majú zlé – záporné vlastnosti.

Teraz si sa ocitol v krajine Hádankovo. Uhádneš názov rozprávky?

- Po ceste si otec kráča, už nespieva ani vtáča. Smutne hľadá do lesa, kde tie deti skryjú sa.

.....

- Kvetinky v lese nazbieram, potom k babičke sa poberám.

.....

.....

- Chudobná si, milá moja. A črievička nie je tvoja?

.....

.....

Predposledná úloha je ťažká. Zvládneš ju? Som veľmi zvedavá.

Teraz ťa čaká ťažká úloha. V prešmyčke sa skrýva rozprávková postavička.

- prešmyčka **ABBA ŽIJE**

.....

- prešmyčka **STRP KILÁ**

.....

- prešmyčka **PERÁ KOČA V ČAČINE**

.....